

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto VIII.

Ljubljana, 10. decembra 1936

Štev. 49.

Izhaja vsak četrtrek. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Tyrševa cesta št. 29/1. Poštni predal št. 346. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nestraničnih dopisov ne sprejemamo.

Naročnina za četrt leta 20 Din, za pol leta 40 Din, za vse leto 80 Din. — V Italiji za vse leto 40 lir, v Franciji 50 frankov v Ameriki 2 1/2 dolarja. — Naročnino je treba plačati vnaprej. — Za odgovore je priložiti znamko.

Njegov zakon

Te dni sem govoril z nekim svojim prijateljem. Starejši gospod je že, poročen, ima otroke, med njimi že omoženo hčer.

Takoj po pozdravu mi je začel govoriti o zadnjem uvodniku »Družinskega tednika«. Gotovo se ga še spominjate. O srečnem zakonu in o dveh mladih zakoncih.

— Veste, gospod Haka, mi je rekel, življenje je čudno in prečudna so njegova pota. Kar se mene osebno tiče, vam lahko povem, da sem si dobro izbral svojo ženo. Veseli me pa, da si je vaš list zadal nalogo, da lepo in stvarno razlaga ta težki in resni življenjski problem. Veseli me, da skuša vzgojno vplivati na fante in dekleta, ki bodo danes ali jutri stopili v zakonsko svetlobo.

Poslušal sem ga pozorno in instinktivno sem čutil, da še vedno ni postal pike in da bo še nekaj povedal. In nisem se motil.

— Veste, gospod Haka, je nadaljeval, zakon se mi zdi kakor umetnost. Človek se lahko privadi človeku, kakor umetnik svojim gostim — lahko si zakonskega druga priljubi, ali si ga pa odtuji. V zakonu dobiš samo toliko kolikor si sam vanj prinesel. Nič več in nič manj.

Pravi umetnik tudi na skromnih goslih lahko zaigra umetniško muziko, mazač ga bo pa še na tako starih, dragocenih goslih lomil!

Življenjski umetnik si bo tudi iz razvajenega dekleta znal vzgojiti vzorno ženo in mater, mazač si bo pa iz dobrega dekleta napravil pokoro.

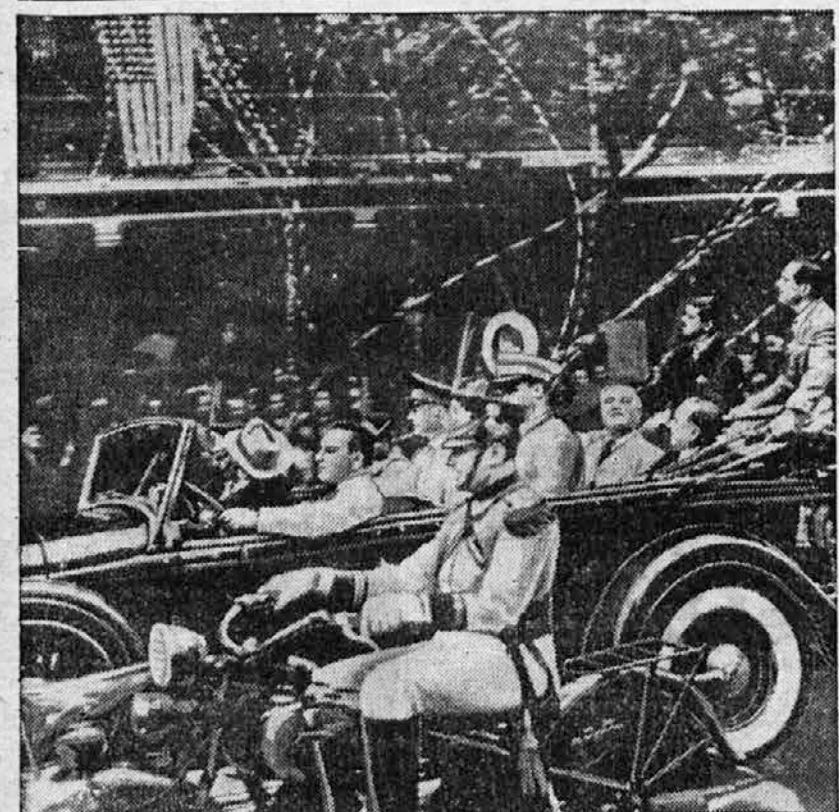
— Mislim, je nadaljeval moj prijatelj, da so se nazori zakona v teku časa spreminjali, da pa je tudi danes, prav tako kakor pred 30 leti, za srečno zakonsko življenje potrebna ljubezen in medsebojno spoštovanje, potrpljenje in razumevanje.

Spominjam se še zelo dobro, da bi bil v začetku našinega zakona tako rad šel v gostilno in kavarno, pa nisem šel, ker nisem maral žene pustiti same doma. Ravno tako dobro vem, da se je tudi moja žena marsičemu odrekla in da sva se vedno veselila, kako sva skupaj ustvarjala in skupaj gradila najino družinsko ognjišče. Bodisi, da sva skupaj delala za najin dom ali za najine otroke, vselej sva z otroškim veseljem prinašala v najin dom nove toplote in novih radosti.

— Vsak človek je svoje sreče kovač, mi je na koncu rekel moj prijatelj, in vsak človek si lahko zgradi ali razdere svoj zakon.

— Zapišite to, gospod Haka, in sporočite mladim ljudem, da bodo imeli takšen zakon, kakršnega si žele in kolikor bodo vanj prinesli. Nič več in nič manj. Jaz sem vanj veliko prinesel, zato sem pa tudi veliko od njega dobil. In povem vam, da je vredno veliko v zakon prinesiti, ker je srečen zakon in lepo zakonsko življenje nekaj neizrekljivo lepega...

Haka.



Predsednik Roosevelt na obisku v Rio de Janeiru: prebivalstvo ga je sprejelo s cveticami, konfeti in navdušenim vzklikanjem. Poleg njega na desni brazilski prezident Vargas.

Razgled po svetu

Tragika kralja - človeka

Zakaj je Edvard VII. neizogibno moral priti navzkriž z vlado in parlamentom

V Ljubljani, 8. dec.

»Zasebne zadeve kraljev so državne zadeve, morda celo svetovne,« je napisal neki politik.

Kako tehtna je ta resnica, vidimo posebno nazorno te dni, ko preživlja Velika Britanija veleresno ustavno krizo... zaradi ženitve svojega priljubljenega vladarja.

Zadeva pa ni stara šele teden dni. Začela se je že ko vojni, takrat ko je waleški princ po junaškem zadržanju na fronti krenil na »turnejo« po svetu. V Južno Ameriko ga je peljala pot, v Buenos Aires, Avstralijo, Kanado. V New Yorku je doživel nezasišano navdušen sprejem, prav tako v dominionih in v latinski Ameriki. Od tistih dob ni bil bodoči Edvard VIII. nič več vzor britanskega princa, vzgojenega v spoštovanju tradicije, starih šeg in navad. Postal je »ljubljenec vsega sveta«.

Takšno »politiko« je počel tudi v Londonu samem. Tam si je ustvaril krog svojih prijateljev, večidel iz meščanskih vrst. Dvorni etiketi se je le nerad pokoril. Na počitnice je hodil v Biarritz v Pirenejskih in v Cannes na francosko riviero. Povsod, kjer se je prikazal, je žel viharo pozdravljanje. Svet ne pomni tolikšne popularnosti.

In napočil je januar 1936. Waleški princ je postal Edvard VIII. Ni ga bilo še vladarja, ki bi užival tolikšno priljubljenost med ljudstvom kakor on. Angleški mali človek ima vero in upanje le še vanj.

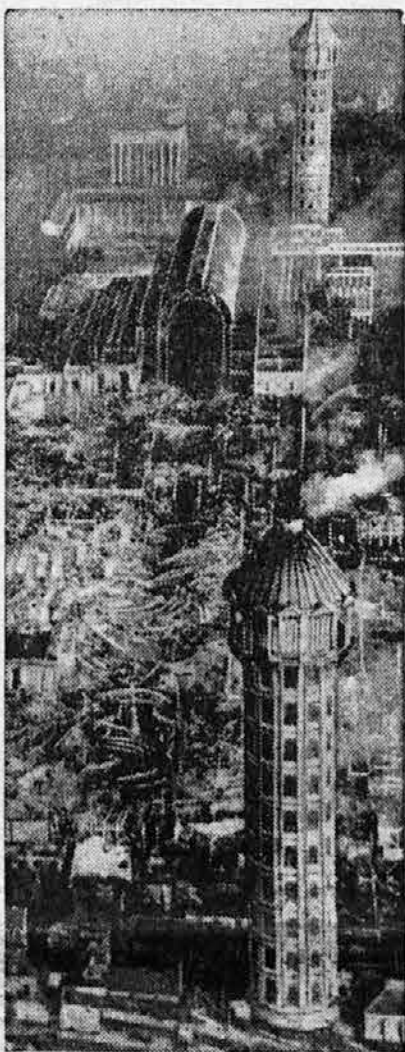
Ali veste, kakšna je bila ena izmed njegovih prvih — čeprav ne javnih — izjav, ko je zasedel prestol? »Odreči se ne mislim nobenemu izmed svojih doseganih prijateljev.« In pri tem je ostalo. Eno izmed teh prijateljev je tudi mrs. Simpsonova. Ti prijatelji ga spremljajo na vseh njegovih izletih, vabi jih k sebi, potuje z njimi. Tudi na križarjenje po Jadranu in Egejskem morju so ga spremljali. In mrs. Simpsonova je bila najodličnejša med njimi.

Edvard ve, da bi znal biti, da bo velik kralj. Svoje kraljevske dolžnosti izpolnjuje odlično. Čut dolžnosti ima silno razvit. Le tega ne mara, da bi se kdo vtikal v njegovo zasebno življenje.

»Ljubljenec sveta« se zaveda, da je eden izmed najbolj blestečih vladarjev, kar jih je imela Anglija. Preveč so ga razvajali, da bi se mogel vživeti v misel, da bi bil le še številka, le še brezbarven paznik kraljevske tradicije. Kadar se mu kdo postavi po robu, mora odnehati. Kralj ima svojo voljo in ta volja mora zmagati.

In tako je moral priti do spora.

Opiraje se na vseobčno ljubezen svojega naroda, je hotel pustiti vne-



Tu je nekoč stala Kristalna palača v Londonu. Pogled iz leta na razstavno palačo, ki jo je te dni vpepelil požar.

mar opozicijo, ki je nehote vstajala proti njemu.

Prvo je bilo plemstvo. Čutilo je, da ima kralj svoje posebne prijatelje, in je užaljeno stopilo v stran. Na diani je, da je morala prva iskra zanetiti požar. In res je šele nekaj dni tega, ko sta lord Derby in lord Montgomery obljubila Baldwinu, da bo plemstvo onemogočilo to proslulo poroko.

Potem je duhovščina. Ona je tudi sprožila kamen, ki je pognal plaz. Saj je bradfordski škof v javni pridigi dožil kralja, da ne živi krščanske življenja.

Nato pride zunanje ministrstvo. Kralj je predvsem bivši frontnik in zato si prizadeva, da bi prišlo do zblizanja z Berlinom. Tu igra vlogo v prvi vrsti njegova osebna politika, ker hoče, da bi njegova teza zmaga. Spet spor.

Potlej so puritanci, in kdo ni puritanec na Angleškem! Te predvsem v oči kolje, da je mrs. Simpsonova dvakratna ločenka in da še oba njena moža živi.

Naposled je vlada sama. Ni še dolgo tega, ko se je kralj vrnil z obiska med nezaposlenimi v Walesu in je ostro napadel odgovorne ministre: »Strahno, kakšne razmere so to! In vi ničesar ne storite, da bi olajšali bedo tem siromakom! Ne bom gledal, kako dvanaestina mojega naroda tone v lakoto in obup!« Kajpada je bila pri ministrih velika zamera.

Bodimo kratki. Na eni strani okostenela državna uprava, okosteneli družabni pojmi, okostenela družina. In tedaj je nastopila mrs. Simpsonova...

Tako je prišlo, do česar je moral priti.

Teden dni že traja kriza na Angleškem in še ji ni videti konca. Zadeva postaja vsak dan skrivnostnejša. Nihče ne ve, kako se bo razpletla, vsi le ugibajo. Tajinstvena letala tudi nastopajo in neskrivnostni avtomobili. Kralj pa molči...

Tri možnosti so bile: ali kralj odstopi in se poroči s Simpsonovo, ali ostane na prestolu in se odreče Simpsonovi, ali pa ne odstopi in se ne odreče svoji ljubljenci. V tem primeru bi morala Baldwinova vlada pri prici odstopiti in nastala bi velesodna kriza, ki bi znala raztrgati imperij.

Ta trenutek ko to pišemo, še ne vemo razpleta. Včeraj so še vsi trdovratno napovedovali, da bo kralj odstopil, danes se širijo glasovi, da se bo Simpsonova sama odrekla in da bo kralj žrtvoval ljubezen na oltar domovini. Kaj bo jutri? Nehvaležno je prerokovati.

Gotovo je le dvoje: angleški imperij bi se le težko sprijaznil z mislijo, da bi moral izgubiti svojega ljubljene vladarja — še težje bi se pa sprijaznil s kršitvijo tradicije, ker vidi v njej korenine svojega parlamentarizma in demokratskih svoboščin.

Observer.

Sinclair Lewis za kralja Edvarda VIII.

V ameriškem listu »New York Post« je napisal slavni pisatelj in nobelist Sinclair Lewis tole pismo kralju Edvardu VIII.:

Ne vemo, kaj se bo v Londonu zgodilo, a eno lahko rečemo: vse Združene države so globoko ganjene, kajti postali ste človeško bitje, namesto da bi bili kralj angleški. Malo nas je narodov, ki se verujemo v demokratiško vladavino: Francija, Skandinavija, Belgija, Češkoslovaška, Švica, Holandska in poglavito vaša dežela in naša. In mi verujemo tudi v pravico iskrivosti. Verujemo, da ima vsak mož pravico imeti svojo lastno vest in svojo lastno ženo. Po našem mnenju je nemara najvažnejša zadeva tega stolca: ali bo »David Windsor« (t. j. kralj Edvard, op. ured.) smel živeti svoje lastno življenje ali ne? Kaj se bo zgodilo, ne vemo, le to bi radi povedali: če bi hotel »David Windsor« priti v Ameriko, nam bo dobro došel gost.

ROMAN mrs. SIMPSONOVE

(Nadaljevanje s 4. strani)

Ko si je Wally spet pridobila prostost, je Amerika izgubila glavo. Javno mnenje se je pri prici razdelilo v dva tabora: v enem so bili tisti, ki so se zavzemali za kraljevo poroko, v drugem pa tisti, ki so bili proti njej. Za Američane je angleški kralj edini kralj na svetu. Njegova priljubljenost pri tem demokratičnem narodu je neizmerna, zato ni čudo, da je možnost njegove poroke z Wally razigrala ljudem domišljijo.

Povest o Pepelčici — večni sen Amerike, ki je dal snov vsaj za tri četrtine hollywoodskih filmov — je začela postajati resnica. Prvič v zgodovini je Američanka stopila k znožju prestola! Ali je torej čudno, da si 128 milijonov Američanov bolj ali manj odkrito želi tega neverjetnega čudeža — čudeža ameriške kraljice?

Kako daleč smo že od onega skromnega letovišča leta 1896, in od tamkajšnjih sinjih gor!

Wally sedi pri ognju v salonu Belvedera. Njeje nasproti sanja kralj in njegove oči zamišljeno strme v plapolajoči ogenj v kaminu. Zunaj je megla, nič drugega ko megla. Otožen somrak vlada v sobi... Tu in tam časopisi, raztreseni po preprogi.

Teh časopisov, večidel ameriških, britanski podaniki ne vidijo. Stroga cenzura jih ustavi že na poti, ali jim pa iztrga nevšečne liste. Toda kralj in mrs. Simpsonova jih željno prebirata.

V tem nenavadnem boju, ki ga bjeje najmočnejši sodobni vladar za zmago svoje ljubezni, skuša doumeti, kaj misli svetovna javnost. Kolikšno je breme, ki teži njegova ramena, že ve: celo tisočletje tradicij, mogočno kraljestvo, neizmeren imperij. Tudi to ve, da ljubi njo, ki mu sedi nasproti, da ljubi te zelene oči, kjer se polgrava odsev plamenov kakor zlata bleščica, da ljubi ta glas, »najlepši na svetu«.

Le kaj naj storita?

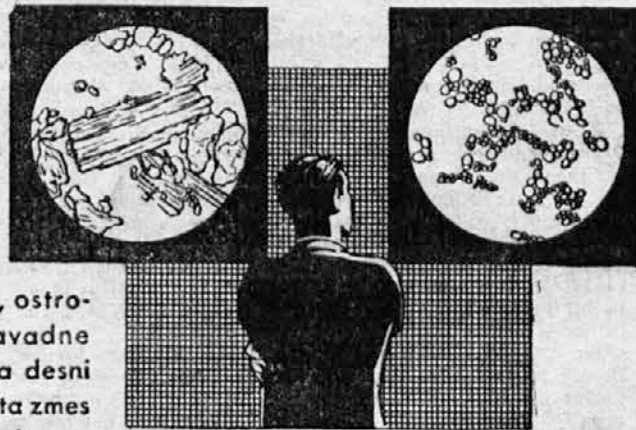
Ondaj je kralj tehtal krono v roki, ki bi jo moral nositi na dan kronanja. Odložil jo je in vzklil:

»O, kako je težka!«

Kakor da bi brala kraljeve misli, ga je Wally prišla za roko in jo nežno stisnila. Wally je nemirna. Vzkliki množice vstajajo zunaj na ulici in zamolklo udarjajo v okna.

Ta mož in ta žena sta strašno samá...

Razsodite sami!



Mnogokratno povečano

Na levi okorna, ostro-roba zmes navadne zobne kreme, na desni fina, skrbno zmleta zmes Sargovega Kalodonta.

Ako pomislite, koliko morajo zdržati zobje s čiščenjem ne samo v enem letu, temveč v vsem življenju, tedaj ne boste več odlašali da uporabljate vedno Sargov Kalodont. Kajti pri Sargovem Kalodontu veste: izredno fina sestavina polira zobno sklenino zares prizanesljivo. Neštetokrat preizkušeni sulforicinoleat, ki ga v naši državi vsebuje edino Sargov Kalodont, odpravi in prepreči nevarni zobni kamen, ki je vzrok tolikih velikih zobnih bolečin.

✱ Pozor! Poskusite enkrat novo ustno vodo Kalodont. Koncentrirana sestavina, zelo varčna v uporabi, razkužuje in ugodno osvežuje.

SARGOV

KALODONT

PROTI
ZOBNEMU
KAMNU

DOMAČI IZDELEK

Kronika preteklega tedna

1137 km novih železnic

smo dobili v Jugoslaviji od leta 1918

Slovenija je pa še zmeraj odrezana od morja

Beograd, v začetku dec. Na inženirskem kongresu, ki se je pred kratkim vršil v Beogradu, so povedali, da je Jugoslavija od leta 1918. do današnjega dne zgradila 1137 km novih normalnotirnih železnic in 245

kilometrov ozkotirnih. Program javnih del ima v načrtu gradnjo nadaljnjih novih prog. Najkrajša železniška proga, ki bi vezala Ljubljano z morjem, bi merila dobrih sto kilometrov...

Ljubljana vendarle dobi mrliško vežo

Potem bo konec malomestnih pogrebnih sprevedov v naših ulicah

Beograd, v začetku dec. Spričo tesnih stanovanj je potreba po zgraditvi mrliške veže postala pri nas hudo pereča. Občinska uprava je že končala priprave in bodo, v kolikor bo dopuščal zimski letni čas, kmalu začeli gradnjo.

Načrte za mrliško vežo je napravil arhitekt Plečnik; zadevo je rešil na svojstven in izredno lep način. Namesto velike skupne dvorane, kjer bi ležali mrtlici ob mrlju, je predlagal mojster 6000 m² velik vrt, poln drev-

ja, evetja in okrasnega grmičevja in obdan z visokim obzidjem. Od glavne poti se bodo odcepile stezice, ki bodo držale k posameznim kapelam-pred-grobnicam; vsaka izmed njih bo stala sama zase v skupini cipres in vrb žajluk.

Kapele-predgrobnice bodo v neposredni bližini pokopališča, tako da ne bodo več potrebni malomestni sprevedovi, ki ovirajo promet in so za pokojnikove bližnje najtežja in najbolj boleča pot.

Časnikarska prireditve 1. decembra t. l. je tudi letos izvrstno uspela. Udeležilo se je dve tisoč ljudi, ki so docela napolnili dvorano na Taboru. Veliko stalnih obiskovalcev prireditve je moralo oditi, ker niso dobili več vstopnic. — Novinarskega koncerta so se udeležili vsi odlični zastopniki našega javnega življenja, zastopniki pa so bili vsi ljubljanski sloji, stanovi in poklici. Koncertni spored je bil lepo izbran in izvrstno podan.

Nagrajeni celjski dijaki. Francoska vlada je nagradila šest učencev in učenec drž. realne gimnazije v Celju, ki so med letom pokazali veliko veselje in pridnost za učenje francoske in zanimanje za francosko književnost.

Odpoved klirinskega dogovora s Švicco. Švicarska vlada je odpovedala klirinski dogovor z našo državo, ki je bil v veljavi od 27. aprila 1932. S 1. januarjem 1937 se pri nas ne bodo več sprejemala vplačila na klirinski račun, v Švici bodo pa vplačila vršili še nadalje, dokler se sedanji za Švico aktivni saldo ne izravna. Do odpovedi klirinskega dogovora je prišlo zato, ker se švicarska in naša delegacija v Beogradu nista mogli sporazumeti.

Nesreča v Trebnjem. 2. t. m. se je v Trebnjem pripetila huda nesreča. Posestnik Anton Lap je vozil stelo iz gozda. Zena in dekla sta mu pri tem pomagali. Voz, poln stela, se je pa na lepem prevrnil in pokopal vse tri pod seboj. Lapova žena je še utegnila poklicati na pomoč, dekla Rozalija se je pa medtem že zadušila. Gospodinja so rešili še živega in je upati, da ostane pri življenju.

Dijaki srednje tehniške šole v Sarajevu stavkajo. 3. decembra so s opili v stavko dijaki srednje tehniške šole. Dijaska stavka je naperjena proti ravnatelju in nekaterim profesorjem in je bila skrbno pripravljena. Dijaki so se zabarikadirali v šolskih prostorih, dokler ni policija zasedla poslopja.

Stroj Kamničana ga je razmesaril. Pri železniškem prehodu blizu grobeljskega samostana nedaleč od Domžal se je pred nekaj dnevi pripetila nesreča, ki je terjala človeško žrtev. 52letni ugledni posestnik Jakob Svržina iz Zelodnika pri Dobu se je vračal iz grobeljske cerkve. Svržina je bil malo gluha, zaradi mraza si je bil pa še ovrtnik zavahel čez ušesa in glavo obvezal z robcem. Železnica pe- lje tik kosternejevega drevoreda in naglušni nesrečni mož v megli vlaka ni opazil.

Žalosten primer posurovelosti. V Breganskem selu na meji dravske in savske banovine je razburljiv dogodek prestrašil mirne vaščane. Brata Tone in Andrej Godec sta se za prazen nič sprla, in je mlajši udaril

Kdo je general Franco?

II
Zmagovalec nad asturskimi rudarji

Ko je zašla Španija zaradi upora Abdela Krima v resno zagato, je bil Francisco Franco, mladi polkovnik mlade legije, eden izmed najvidnejših branilcev španskih interesov na vročih maroških tleh. Tam se je prvič izkazal za vojskovodjo-znanstvenika, ki ničesar ne tvega in ki s počasnim in premišljenim mecenjem sovražnika po vseh predpisih bojne umetnosti končno užene.

Poleti 1926, po zmagoslavju koncu afriške vojne, je paradiral polkovnik Franco s svojim vzornim polkom pred kraljem Alfonzom XIII. in je prejel v znak priznanja iz rok samega vladarja generalni naslov. S štiri in tridesetimi leti je bil takrat najmlajši španski general.

Spet daljši premor, ko ni bilo skoraj ničesar slišati o Franciscu Francu. Takrat se na lepem sesuje španska monarhija, in Franco mora od tistih dob služiti republikli. Nič se ne brani, kakaj kakor se ne verjetno sliši, nikoli ni bil prepričan monarhist. Zanj je sprememba državne oblike postranskega pomena, dokler Španija zaradi



General Sanjurjo

tuga ne oslabi. Sanjurjovega razburjenja se ne more navzeti, čeprav Sanjurjo ne skriva sovraštva zoper republiko in se že od prvega trenutka ukvarja z uporniškim načrti.

Španija lahko samo tedaj stoji in cvete, če je dejal Sanjurjo, če ima kralja, ki ji vlada.

Republika to ve in bi se ga kaj rada iznebila, toda Sanjurjo je nenačestljiv, duša španske civilne garde je, in tudi republika potrebuje vzorno organiziranih policijskih čet, če si hoče svojo oblast zagotoviti. Sanjurjo pa ne more krotiti svojega sovraštva zoper nove množične. Avgusta 1932 udari iz Seville. Upor je slabo pripravljen, garnizije odpovedo. Sanjurjo skuša dobiti na svojo stran tudi Mola in Franca, toda ne posreči se mu. Častnik, ki bi naj Molu prinesel Sanjurjovo poslanico, pade v roke Azanovih vojakov in ti ga ustrelje. Franco prejme sicer njegovo poslanico, vendar odkima. Nič kaj rad ne bi pustil prijatelja in zagovornika na cedilu, a še mnogo manj mu diši boj; zdi se mu nepotreben.

Recite svojemu generalu, gospod poročnik, če Franco naposled Sanjurjovemu poslancu, da se njegove mu klicu ne morem odzvati. Častnik sem in služim Španiji, in vseeno mi je, ali je Španija monarhija ali republika. Samo takrat bom zagrabil za orožje, če bo to zahteval življenjski interes španskega naroda.

Sanjurjov upor se sesuje. Njega kot duševnega očeta pokličijo pred vojaško sodišče in ga obsodijo na smrt. Predsednik Azana pa noče podpisati smrtnih obsodb, temveč Sanjurja pomilosti. General zbeži iz domovine in se naseli v Lizboni, poln neizprosnega sovraštva zoper špansko republiko.

Leta 1934 se spuntajo v Asturiji rdeči rudarji. »Dinamiterji« so trd oreh za matične čete, in že se zdi, da bo nemogoče udušiti punt. Republika pokliče Franca, ki ga vsakdo pozna kot vestnega častnika in nepristranskega generala. Pri drugih bi se bilo bati, da bi izrabili priliko za osebne namene. Toda Franco ni nevaren.

(Dalje prihodnjič)

Očim in pastorek

Mučeniška smrt 2 letnega otroka

Zaradi pohlepa po denarju se je hotel pastorka odkrižati — za en zavojček tobaka je svoje zverinstvo priznal

* w I. Krems, decembra.

Ondas so v Kremsu porotniki sodili tridesetletnemu delavcu Johanu Rognerju iz Stierberga, ki je dva meseca do smrti trpinčil svojega pastorka.

Leta 1935 je Rogner izvedel, da ima služkinja Bauerjeva 2.200 šilingov dote. Zasnubil jo je in se poročil z njo, čeprav je vedel, da ima ljudmila že nezakonskega otroka. Mali Walter je bil takrat še pri neki kmetici v reji. Takoj po poroki je šel Rogner, naj žena pripelje malega Walterja domov. Preveč mu je bilo 30 šilingov, ki bi jih moral plačevati rednici vsak mesec za otroka.

Ljudmila je res šla ponj in ga pripeljala domov. Spočetka se Rogner ni zanimal zanj, saj je vse božji dan presedel v gostilni in zapravljal ženin denar. Ko mu je pa žena jela očitati zapravljivost, je začel Rogner na smrt sovražiti neboljzenega črvička.

Otrok ne sme spati

Očim je videl v Walterju zgolj nepotrebnega jedca, zato je brez prikrivanja priznal ženi, da ga bo spravil s poti. Žena je bila vnovič v blagoslovljenem stanju in je strahno trpela, saj je jo mož nečloveško pretepalo. Toliko poguma pa vendar ni imela, da bi otroku pomagala. Rogner ni nikoli dovolil, da bi otrok spal. Nепrestano ga je drnil. Niti tega ni pustil, da bi kje pri miru ležal ali čepel. Nепrestano je moral biti ubogi črviček na nogah. Razen tega ga je pa Rogner še pretepaval in kričal nanj, da je dobil otrok živčne napade. Daleč v sosesčini so slišali tleske zaušnice in udarcev, preklinjanje in zmerjanje nečloveškega Rognerja in hlipanje in vekanje ubogega otroka.

Nekoč ko je otroka spet dajal živčni napad, je Rogner tako dolgo vihtel jermen nad njim, da se je celo odporno usnje razirgalo. Neki sosed, ki je po tej mučitvi prišel v Rognerjevo stanovanje, da bi nečloveškega očima spravil k pameti, je na lastne oči videl, da je bilo drhteče telesce malega dečka od nog do glave pokrito s samimi ranami.

Petega julija je zlezel mali Walter

Siamska dvojčka

n.z.D. Pariz, dec. Nenavadna operacija »siamskih dvojčkov« Godinov (o njej smo obširno pisali v prejšnji številki) je priklicala v spomin prvi primer zraslih dvojčkov, ki ga znano pozna.

V Parizu so namreč ravno pred 100 leti razkazovali prečuden par, ki je spravil na noge vse mesto: to sta bila brata Čang-Eng. Zrasla sta bila na prsih, a ne veliko, le za dobro dlan ju je vezala usoda, da sta morala biti skupaj vse življenje.

Ko sta prišla v Pariz, jima je bilo 25 let. Bila sta sinova siromašnega siamskega ribiča. Ker sta bila prvi primer zraslosti, kar jih je poznala takratna medicina, so ju začeli imenovati »siamska dvojčka«. Od tistih dob se je to ime prišlo vseh zraslih ljudi, ne glede na to, ali so iz Siam ali ne.

Zlato je žrta

Pa ne kakšna bogata Američanka, temveč samo majhna miška, ki je pa kljub svoji skromnosti naredila precej škodo.

To prav neveščno zgodbo je doživel neki kanadski iskalec zlata, Rihard Johnson iz Alberte. Nič hudega ne slutet je namreč spravil zlati prah, vreden 7.000 dinarjev, pod poveznik. A kdo popiše njegovo presenečenje, ko je lepega dne opazil, da ima v povezniku stanovanje majhna miš — in kdo popiše njegovo grozo, ko je videl, da zlatega prahu skoraj nič več ni; z njim se je bila namreč gostila nepoklicana gostja... (»Young America«, Newyork)

Moški manekeni

I. I. Pariz, nov. — Neka imenitna krojačnica v osrčju Pariza je »vpeljala« moške manekene, da razkazujejo kupcem obleke, plašče in druga oblačila. Seveda pridejo v poštev za manekene samo elegantni mladi gospodje, ki se morajo s posebno ljubkostjo razkazovati v novih modnih čudeših.

Vsak dan ob določeni uri se vrši modna revija najnovejših moških obla-

čil, ki je mati v njem branila je dila. In čeprav ni ničesar pokvaril, se je zagnal Rogner ko zver nanj in ga tako trdo udaril, da je otrok padel vznak in ga je prijel krč. Ko se je malo opomogel, ga je pa napadil na dvorišče. Malček se je naslonil ob skedenjska vrata, zakril si je oči z ročico in stoji zaspal. Rogner ga je tudi odondod preganil in ubožec se je zatekel za vrata, kjer je legel ves objokan na kamnito ploščo. Rogner je tedaj pograbil otročiča za roko, ga zvrlel v kuhinjo in na vso moč tolkel po komaj še dihačem otroku. Seke ko je videl, da se otrok ne gane več, je zver v človeški podobi prenehala.

Takrat je posegel vmes hišni gospodar in zahteval od Rognerja, da brž steče po zdravniku. Toda vsa pomoč je bila zaman.

Pri obdukciji so dognali, da je otrok umrl zaradi trpinčenja. Ubožec je imel pretrgane možganske celice in levo čelno kost zdrobljeno. Razen tega je bil otrok po vsem životu pokrit s hudimi ranami.

Priznanje za zavojček tobaka...

Ko so Rognerju povedali, kaj je obdukcija ugotovila, je izjavil, da bo vse priznal, ako mu dajo zavojček tobaka. Potlej je dobrodušno pripovedoval, da je fantiča v navalu tožote vrgel ob tla.

Med preiskavo se je zagovarjal z naglo jezo. Prisegel je, da ni hotel otroka umoriti in da svoje dejanje obžaluje. Predsednik sodišča mu je dejal, da je njegov kes prepozno. Neka priča je izjavila, da je tudi mati tepla otroka.

Mati je kot priča izpovedala, da je njen mož razmaknil zakonski postelj, da bi otrok, ki je spal med njima na sredini, padel med posteljama na tla in se ubil.

Šestnajst let teške ječe

Sodišče je spoznalo, da je Rogner kriv umora, in ga je obsodilo na šestnajst let ječe, poostrene vsako leto s četrtnim trdim ležiščem in s temno celico na vsako obletnico njegovega hudodelstva.

čil — in ker je to nekaj novega, ni čudno, da prihajajo v to krojačnico mladi in stari gospodje vseh stanov, celo mlade in zale Parižanke si hodijo s posebnim užitkom ogledovat te moške manekene. Pariz je pač Pariz, in v modi mu zlepa nobeno mesto na svetu ni kos.

V Afriki se branijo evropske »modne« šare

(n.) London, nov. — Guverner Zlataga Obrežja v Afriki je izdal prav posebno prepoved: zapri je namreč uvoz smokingov in frakov.

Spretni in prefrigani trgovci so si bili namreč izmislili dobičkanosno kupčijo. Nagrabili so si ponošenih večernih oblek, ki so jih Evropei odložili, jih primerno okrasili z vso mogočo šaro in vse skup odpeljali v Afriko.

Naivni črnci so kupovali to robo za drag denar, misleč, da jim samo cilindri in modne hlače manjkajo do popolnega »gentlemana«.

Tega je zdaj konec. Konec je pa tudi krvavih večernih preprirov med domačini; preprirov, ki jih je rodila zavist med črnimi plemeni. Saj so se za par ponošenih hlač in potlačen cilindri kar stekli...

Pri ideji in ženski te miče nevarnost. O. Wilde

Kako odvadite alkoholika neopazno od pijače

Vam pove jugoslovanska izdaja knjige dr. Irvinga, člana društva za uničevanje alkoholizma. Nasveti in recepti domačih sredstev za družine, ki hočejo svoje neopazno odvaditi pijačstva. Dr. Irving ni trgovec in ničesar ne prodaja. Knjigo razposilja zgolj iz človekoljubnosti

brezplačno

Pišite v svoji materinščini in priložite za poštino dva mednarodna kupona za odgovor, ki jih dobite na vsaki pošti po din 6— (sest). Ničesar drugega ne plačate, tudi carine ne.

Naslov:

Société pr. le combat de l'alcool, dep. 60, Dr. Austin Irving, B. P. 32, Paris — X. (Na pisma v Pariz nalepite znamko za din 4—.)

Banka Baruch

11, Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. — Vršiti vse bančne posle najkulantneje. — Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles: Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst: Francija: št. 1117-94. Paris: Luxemburg: št. 5967. Luxembourg: No zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice

ČE STE NAGLUŠNI

Če trpite od brenčanja v ušesih, Vam pošljemo brezplačno prospekt aparata za ojačenje sluha. Aparat lahko vložite v ušesno votlino tako, da ga niti malo ne zapazimo.

G. WEISS & Co. Wien I., Liebenberggasse 627.



„Naš čaj“

je najboljša domača zeliščna krepilna pijača.

NAŠ ČAJ dobite v spec. trgovinah

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Moč hipnoze

Umetnica — a le kadar »spi«

Senzacionalni uspehi Adriene Horvathove

*Z. I. Pešta, dec.

Pred nekaj dnevi se je sešla komisija zdravnikov, časnika, gledaliških strokovnjakov in pevskih učiteljev, da bi jim primarij dr. Aladar Vincze, znamenit raziskovalec hipnoze, pokazal svojevrsten poskus. Medij je bila mlada Adriene Horvathova, hči nekega sodnika. Dr. Vincze in Adriene sta se seznanila na prav čuden način.

Gospodična Adriene bi bila morala peti na neki dobrodelni prireditvi. Zato je bil ta nastop na moč razburiliva zadeva. Do tistih dob ni namreč še nikoli nastopila na odru in se za to tudi nikoli njevala. Čim bliže je prihajal usodni dan, tem huje je postajala njeno razburjenje. Po vsem živlu se je tresla, kadar je pomislila na svoj prvi nastop. Pri glavni skušnjaji je njena razburjenost tako prekipela, da so se vsi zbal za uspeh predstave.

Ukaz v hipnozi

Prireditelji so se v svojem obupu zatekli k znamenitemu nevrologu po pomoč. Sredi noči — samo osem in štirideset ur je še manjkalo do dobrodelne predstave — so pripeljali gospodično Adrieno v zdravnikovo ordinacijo. Dr. Vincze je dekletu preiskal in ugotovil, da mora gospodična huda potlost, ki so ji vzrok neprijetni družinski dogodki. Dekletu ni ime več oblasti nad samo seboj, jecjala je na odru in iskala besed. Dr. Vincze jo je tedaj spravil v globoko hipnotično zamaknjenost. V tem stanju ji je ukazal, naj bo vso predstavo popolnoma mirna.

Poskus se je popolnoma posrečil in gospodična Horvathova je žela pri predstavi sijajen uspeh. Kmalu nato se je mlada dama spet zatekla k zdravniku. Medtem je dr. Vincze že izprevidel, da je gospodična Horvathova umetniško izredno nadarjena, da se pa razvija samo v hipnotičnem stanju. Vprašal je za svet nekega pe-

stanskega opernega pevalca — in ta je ugotovil, da ima Adriene Horvathova imeniten glas.

Deklico so potlej predstavili pevskemu učitelju Makayu, ki je nekoč tudi Gito Alparovo poučeval v petju. V budnem stanju je Adriene klavirno izjavila, da nima prav nič poslušala in da sploh peti ne zna. Poskusi so pokazali, da pričara hipnotični vpliv vse njene skrite pevske zmožnosti na dan. Zdelo se je celo, ko da bi moč sugestije snela z njene duše oklep, ki jo teži in ovira.

Nadarjenost — plod sugestije

V hipnotičnem stanju ne pokaže gospodična Horvathova samo svojih pevskih sposobnosti, temveč tudi druge igralske vrline. Uspehi so kar osupljivi. Komisija se je na lastna oči o tem prepričala. Prisotni filmski režiser Bela Pastor je preprosto gospodično Adrieno, da mu je v budnem stanju odigrala neki dramski prizor. Poskus je bil od sila jalov. Ko je pa dr. Vincze dekletu hipnotiziral, se je zdelo, ko prerojena. Igra je bila zdajci živa in prepričevalna, da so poslušalci kar strmeli.

Strokovnjaki trde, da čaka gospodično Adrieno Horvathovo še imenitna odrska kariera. Gledališki ravnatelj Bardos jo je že najel za eno izmed svojih gledališč. Mladenkina učitelj petja, profesor Makay, poudarja, prav tako kakor dr. Vincze, da kajpada ne gre za nikako nadnaravnost ne za čudež.

Ako ne bi bila gospodična Horvathova že po naravi nadarjena za petje, bi se seveda tudi hipnoza ne mogla preleviti v pevski talent. Hipnotizirer je volja jo samo sprosti kvarnih vplivov in živčnih zadržkov. Do današnjega dne še ni mogla zapeti niti ene same partije brez napake, kadar ni bila pod hipnotičnim vplivom, a tudi njen posluš se zdi v »normalnem« stanju pomanjkljiv.

Ločitev

miss Nemčije

n. y. D. Berlin, nov. Hitlerjeva Nemčija se zelo zavzema za zakon in za mnogo otrok. Saj spodbuja celo petnajstletne in šestnajstletne otroke, naj vstopajo v zakonski jarem.

Nápak je le to, da taki pari ne ostanejo dolgo skup.

Leta 1934. se je poročilo 280 Nemcev, starih 17 let, in kar 2000 v letih med 18 in 20.

63 deklic se je poročilo pri petnajstih letih in skoraj 5000 z osemnajstimi.

Več ko 1000 žensk, ki še niso dosegle niti devetnajst let, se je ločilo od svojih mož.

In tudi lepa miss Nemčija je ondan pretrgala svojo zakonsko zvezo — čeprav ima komaj sedemnajst let...

Ljubezen pač ne pozna diktature...

Vzgojil je črno vrtnico

Praga, nov. — Slavní ameriški vrtnar John Schöner je uresničil sanje svojega neutrudljivega štiridesetletnega dela in prizadevanja. Njegov trud je zdaj bogato poplačan s presemetljivim uspehom.

Njegov prostrani vrt pri Santi Barbari v Kaliforniji, ki v njem raste nič manj ko 2500 vrst vrtnic, je obogatil svet s čudovitimi cvetom: s prekrasno vrtnico, nežnih blestečih, ko baršun črnih cvetnih listov.

V vrtnarski stroki je bila doslej »črna vrtnica« toliko ko »kamen modrosti«, to se pravi, nekaj kar se ne da doseči. Tisoči in tisoči so se že poskušali na vse načine, pa ni šlo. Tem večji je zato zdaj Američanov triumf.

Ameriška

profesorska modrost

Če spite na zemlji, ne morete pasti s postelje. Tako je rekel T. V. Smith, profesor filozofije na čikaški univerzi.

Demokracija je kakor star, trhel splav; ne plava hitro in ne pripelje daleč, pa se vseeno ne potopi. (W. J. Elliot, profesor na harvardski univerzi.)

Če bi delali študentje pri flirtno toliko hrupa kakor tukajšnje mačke, bi v tem mestu človek ne mogel več vzdržati. (T. W. Reed, profesor na harvardski univerzi.)

Ko sem doštudiral, sem se zaklel, da bom rajši stradal, kakor poučeval. Od tistega časa počnem oboje. (J. H. Aydelotte, profesor na državnem učiteljsku v Texasu.)

n. q. K.

Usnjene nogavice dobimo

n. Pariz, nov. — To zimo bodo lepe Parižanke oblačile svoje nožice v doslej še neznane nogavice — iz usnja. To se nam morda čudno zdi, toda

usnjene nogavice bodo lepše, in kar je najvažnejše, precej trpežnejše od svilenih.

Francoske tovarne so se podvzale in pariške modne trgovine so prinesle že več vzorcev usnjenih nogavic. Izdelane so iz najfinjšega blaga, so izredno tanke in učinkujejo zelo okusno. Njihova velika prednost je tudi v tem, da imenitno grejejo noge, in to je za zimo pač največ vredno.

In njihova barva? Najbolj v modi bo letos rjava, in sicer tobakov odtenek. Cena bo odvisna od kakovosti robe; nogavice bodo izdelovali iz govejega telečjega, gazeljega, kozjega in antilopjega usnja.

Da bo vsa družina vesela, je treba samo kupiti »Družinski tednik«!

Domača ordinacija

Človek, spoznavaj se sam!

Osem preprostih preizkušenj o zdravju

Ali morete držati na glavi žogo vsaj 10 sekund? Ali se morete vsaj 15 sekund obdržati z zaprtimi očmi na eni nogi?

In kaj veste splošno o svojih telesnih in duševnih posebnostih? Morda le niste tako zdravi, kakor mislite! Napravite tehle osem preizkušenj in spoznali boste same sebe in svoje nedostateke bolj, kakor če bi vas zdravnik preiskal.

I

Prva preizkušnja je za ravnotežje. Stojte z zaprtimi očmi na eni nogi. Kolen ne smete stiskati drugo k drugemu in si s tem vajo olajševati. Z rokami lovite ravnotežje.

Nato ponovite isto vajo, stoječ na drugi nogi.

Seveda boste izgubili ravnotežje in stopili še z drugo nogo na tla, toda če ste vzdržali vsaj 15 sekund, lahko rečete, da je vaše »notranje uho«, to so organi, ki vodijo v močnejše zaznavanje mišic, v imenitem stanju.

II

Druga preizkušnja se tiče vašega notranjega čuta za nadzorstvo in spomin. Narišite na tla s kredo precej dolgo, ravno črto in pojdite dvakrat po tej črti. Zdjaj zaprite oči in stopajte v tretje natanko po beli črti. Če se vam to posreči, ste lahko zadovoljni.

III

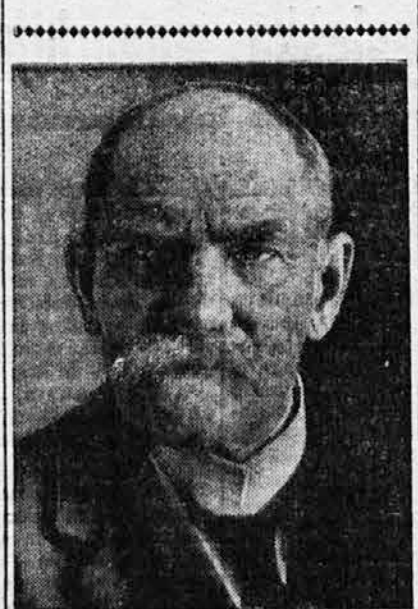
Tretja preizkušnja vam bo pokazala stanje vaših pljuč. Izdihnite zrak in ga nato globoko vdihnite. Ta vdih obdržite kakor dolgo le morete in si pri tem zatisnite nos. Če vam to ne dela težav, so pljuča zdrava.

IV

Četrta preizkušnja vam bo odgovorila na tole vprašanje: Ali znate do-

cela spočiti svoj organizem? Če znate to umetnost, boste dobro živeli, ne da bi se vam bilo treba bati živčnih bolezni. Evo vam preizkušnje:

Nekdo naj vas prime za nadlaket in naj jo nekaj časa obdrži, vi si pa skušajte docela sprostiti svoje mišice; potem pa mora vaš pomagač roko nenadno spustiti, ne da bi vi vedeli, kdaj bo to storil. Roka mora pasti kakor mrtva, če ostane napeta, je to dokaz, da vaši živci niso prav v redu.



15. decembra bo slavil predsednik finske republike P. E. Svinhufvud svoj 75. rojstni dan. Na visoko mesto je prišel leta 1931. in je danes ena izmed najbolj priljubljenih političnih osebnosti v svoji domovini.

Samo eden je Radion!

Samo Radion vsebuje dobro Schichtovo milo. Zato je Radion tako blag in izdaten ter najbolj primeren za pranje vseh vrst perila.



Samo

Schichtov RADION

VSEBUJE SCHICHTOVO MILO

Zanimivosti z vsega sveta

Nesrečno ljubezen zdravi s hipnozo znani ameriški psiholog dr. Martin. Baje je njegova metoda uspešna. Ozdravil je že več mož, zaljubljenih v poročene žene, in obratno.

Zvižganje — znak priznanja. Tujec, ki pride na Holandskem v gledališče ali v kakšno drugo zabavišče, bo nemalo presenečen, ko bo slišal zvižganje. Namesto s ploskanjem pozdravljajo namreč Holanci svoje priljubljene igralce z zvižganjem.

Brezbrestno dolgooročno posojilo dobe vsi avstrijski uradniki, ki se poročijo. Vlada hoče na ta način doseči, da bi se ustanovilo kar največ novih družin.

130 vaukov in pravnikov je imela Magdalena Polini iz Trbiža v Julijski Benečiji, ki je nedavno umrla, stara 103 let. Pred 65 leti ji je bil umrl mož in je sama vzredila 5 otrok, ki vsi še žive in imajo skupaj 130 potomcev. Magdalena je bila kremenitega zdravja in je vedno trdila, da je za dolgo življenje potrebno eno: zmerenost in urejenost v vsakem oziru, pri delu in pri jelu.

V Abesiniji imajo novo gledališče. Otvorili so ga kar moči svečano v Adis Abebi. Gledališče se imenuje po skladatelju Petru Mascagniju. Namenjeno je predvsem Evropecem in kolonijskim četam. Del gledališča je ločen od skupnega prostora. Domačini se namreč ne smejo mešati med belce.

Birminghamska občina je sklenila vsakemu otroku, ki bo na dan kronanja Edvarda VIII. zagledal luč sveta v Birminghamu, podariti 1 funt šterlingov (240 din).

Pet let se ne bo smela poročiti mlada filmska igralka Marie Oberon, ki jo je najel za Hollywood režiser Aleksander Korda. Imela bo na leto 74 milijonov Din, zato se bo menda laže pokorila strogim določilom takšne pogodbe. Igralka se je proslavila z vlogo Ane Boleyn v filmu »Henrik VIII.«

600.000 žrtve izkazuje statistika prometnih nesreč v Nemčiji na leto. Gmolno škodo pa cenijo na 30 milijard dinarjev. Da bi število prometnih nesreč potisnili vsaj nekoliko nazaj, bodo motorni avtomobili obvezno opreženi s posebnimi svetlobnimi napravami, ki bodo opozarjale iz prometnih predpisov.

Lepo poročno darilo bo dobila holandska kraljica Julijana; narod ji bo poklonil razkošno jahto.

Skrivnostne žarke je odkril ogrski učenjak Stefan Pribil. Preizkusil so jih nedavno na razstavi Fordovih avtomobilov v Londonu in ugotovili, da poslana v teh žarkih vsaka stvar nevidna.

Preseljevanje iz mest na deželo se vrši zadnje čase v Nemčiji kar na desetine. Zadnjega pol leta se je samo iz Berlina preselilo na kmete 165.000 oseb.

2 milijona zastav bo treba napraviti za svečanost kronanja Edvarda VIII. Precej teh zastav je že naročenih pri raznih nemških tvrdkah.

(»Sunday Chronicle«, London)

Dve, tri

o Bazilu Zaharovu

n. z. D. Pariz, nov.

Ko je bil poznejši milijonar še mlad in siromašen, se je za svojega prvega bivanja v francoski prestolnici kaj rad sprehal po drevoredih malega pariškega živalskega vrta v bližini svojega stanovanja.

Mnogo let pozneje, ko je bil že slaven in bogat, je hotel obnoviti spomin na to idilo, toda bil je neprijetno presenečen, ko je videl, v kako slabem stanju so vrt in njegovi prebivalci. Takoj se je obrnil do paznika, mu povedal svoje mnenje in da ne bi ostalo samo pri besedah, mu je kratko in malo napisal ček za 200.000 frankov.

Ko je paznik to videl, je mislil, da ima pred sabo norca in je poklical policijo. Šele ko se je sir Zaharov izdatno legitimiral, so mu verjeli, da je ne samo pri pameti, temveč tudi velikodušen.

Sir Bazil Zaharov je zelo ljubil svojo malo pariško vilo; na oknih njenega pročelja so poleti in pozimi cvetele najlepše cvetlice v steklenih poveznicah.

V tej vili je Zaharov hranil svoje najlepše in najdragocenejše spominke, med njimi umetniško izrezljan kozarec iz suhega zlata, ki mu ga je poklonila angleška orožarna Vickers za petdesetletnico njegove skupnega delovanja. V Zaharovljevi pariški vili so jedli iz same zlata posode.

»Vi ste večji od največjih vladarjev na svetu!« so radi laskali Zaharovu njegovi obćudovalci.

»Zato sem pa tudi nečak angleškega kralja,« se je namuznil šegavi sir Bazil in njegove jeklenosive oči je preletel hudomušen blisk.

Imel je namreč radi blačne podveze, in taki odklonenci imajo pravico do takega »sorodstva«.

Solzljive bombe za nogometno občinstvo

n. y. I. New York, nov. V Kolumbusu (Ohio) sta se pomerila dva najbolj priljubljena nogometna kluba. Tekmo je gledalo okoli 50.000 ljudi.

In kakor je že navada pri takih sportnih prireditvah, se ni razigralo samo dva in dvajset mož na zelenem polju, temveč tudi vse gledajoče občinstvo.

Pri neki krivi sodnikovi odločitvi so se odigrali kar neverjetni prizori. Mnogi so skušali vdreti v igrišče in policija ji ni bila kos.

Kazalo je že, da se bo morala umakniti, tedaj je pa segla po skrajnem sredstvu: vrgla je solzljive bombe. Dosegla je, kar je hotela — igrišče se je izpraznilo — toda v gneči so pri izhodišnih nevarno pomandrali dva stražnika. Tekmo so morali pred koncem odzvignati.

ZRCALO

naših dni

V tej rubriki lahko sodeluje vsakdo, kdor ima kaj pametnega povedati

Dvojna mera

Prejeli smo:

Sedim v kavarni in prebiram časopise, ko se mi zazdi, da stoji nekdo zraven mene. Pogledam kvišku in zagledam nemškega »svetovnega« popotnika, ki je prav takrat položil poleg mene karton v obliki večje razglednice. Na njej so bile nalepljene tri fotografije, ena z Grškega, druga iz Tetova in tretja iz Splita, pod njimi je bilo pa s črnilom izpisano besedilo:

NJEMAČKI SPORTNIK
KI PUTUJE ŽE DUGO VRIJEME
PO NAJVIŠJE PIJESKI SKROZ
DEŽELA SREDOZEMSKOG MORA
I SADA PUTUJE KUČI SKROZ
LJEPJU JUGOSLAVIJU.
MOLIM POMOGITE MI, DA
SVRSIM MOJE PUTOVANJE.

Gledal sem za njim, radoveden, kaj bom še pričakal.

Ko je mladi mož razdelil slike, se je vrnil, da jih bo spet zbral. Pa ne samo slike. Zakaj pri vsakem gostu so se ga prijeli vsaj dva ali trije dinarji.

»Saj ste šele pred kratkim potovali čez Ljubljano domov,« sem mu rekel. »Pred nekaj meseci ste vsaj v ta namen pobirali po ljubljanskih kavarnah.«

»Da, da,« je potrdil v zadregi. »Moral sem se spet vrniti v Nemčijo.« Več ni ulegel povedati. Mudilo se mu je proč od moje mize, kajpada.

Jaz sem pa strmel, kako je mogel, da taki vsiljivi tuji kar po večkrat po vrsti beračijo po kavarnah in da jim naši ljudje tako naivno gredo na limanice — ob istem času, ko zbirajo po ljubljanskih ulicah za naše, ljubljanske reveže in skoraj nihče ne seže v žep, da bi podaril vsaj en dinar.

Zdi se mi, da ne ono ne to ne spada samo v »Zrcalo naših dni«, temveč v poglavje o »Sramoti naših dni«.

Naj k zbiranju po ulicah za ljubljanske siromake še mi pripomnimo par besed.

V našem tedniku smo o tem prečdem vprašanju napisali že več članov. Nekaj kritik, pa tudi nekaj pozitivnih misli in nasvetov. Seveda je ostalo vse pri starem.

Te dni smo srečavali na vogalih ljudi s pušicami, prestopajoče z noge na nogo, ker so slabo obuti in jih zebe. Ne veste, zakaj zbirajo, ne za koga: nikjer jim ni to zapisano.

In ljudje hite mimo njih svojo pot in le redko se kdo izmed parantov zmoti, da spusti dinar v pušico. Dober izgovor imamo, češ da se nam mudi in da ne vemo, za koga je to zbiranje.

Povejte nam zdaj, vi ki to gledate in doživljate: ali je pametno in smotno tako zbiranje za ljubljanske reveže? Mislino, da je slabi uspeh podlignega nabiranja najtehtnejši odgovor na to vprašanje. A kaj hočete, ko je vsaka, tudi dobra misel zaman.

Ljubljanska idila

Neki naš naročnik nam piše:

V Ljubljani smo dobili nove, lične prometne tablice. Skoraj na slehernem vogalu je kakšna. Da Ljubljančani večidel ne vedo, kaj pomenijo, nič ne de; saj niso njim namenjene temveč le tujcem in avtomobilistom.

Posebno zanimivi sta tablici v Še-lenhurgovih ulici: nekakšen tovarni avto je naslikan zgoraj, spodaj pa konjska vprega. Tisti, ki se jih tiče, gotovo vedo, kaj to pomeni; mene se ne tiče, zato ne vem. Radoveden sem le, ali to tablico razume voznik, ki jo je danes tako počasi in previdno rezal s praznim lojtrskim vozom po tračnicah od Zvezde proti pošti, ne meneč se za zvoženje tramvaja za seboj?

Prizor je bil zabaven, pa tudi poučen; saj spada tako rekoč neobhodno v sliko novodobne nebotičniške Ljubljane — s tablicami ali brez njih.

Listnica uredništva

VESELI DRUŽBI, ki se me je sponila s Katarine, z uspešnega nedeljskega izleta, se prav lepo zahvalim za sprejeto razglednico. Haka.

MINKA. Zapazil sem, kam pes tace moli, toda — vzlic vasestranski rutini — prepozno. NADA P. Pismo smo prejeli, ravno tako tudi prispevek. V nekaterih primerih imate prav, v drugih pa ne. To kar ste mi to pot napisali, me je niti ne — upam — ni tudi ne po kakšnem načelu. Vaš prispevek bo po kakšnem načelu. Šele ko se boste pomislili na urednikom, ki ima te stvari, boste odločili, ali pride prispevek v list ali ne. Prej je pomogoče. Pozdravi! Haka.

Ženska, ki o njej ves svet govori

Roman mrs. Simpsonove

Kako je lepa Američanka stopila v življenje kralja Edvarda VIII.

*Amerika že dolgo pozna ljubezensko povest, ki se je pletla med angleškim kraljem, takrat še waleškim princem, in zalo Simpsonovo ženo. Dorothy Roe, ena izmed najslavnejših ameriških žurnalistk, je prepotovala skoraj vse Združene države in je prišla potem še na Angleško, samo da je mogla ver-
no in nepristransko napisati naslednji življenski roman dveh ljubečih se bitij*

d. D. Newyork, dec.

»Da bi bil vsaj fant!« si je na tihem želel Teackle Wallis Warfield, ko je s strahom gledal v vrata. In potem je spet začel nemirno hoditi sem in tja. Potlej se je sklonil skozi okno, kakor da bo našel miru v pogledu na sinje vrhove, vstajajoče tam daleč na obzorju. Spodaj, po tihih ulicah Montereya so hodili mimo nebržni ljudje. Tudi oni so bili najbrže prišli na počitnice v obmejne gore med Pensilvanijo in Marylandom. Ženske so nosile velike klobuke s ptičjimi peresi — takšna je bila pač moda v letu Gospodovem 1896.

Zdajci so se vrata odprla. Prikazala se je babica, vsa sijoča. Pomignila je možu s prstom in tiho povedala: »Pridite in oglejte si svojo hčerko!...«

Hčerko! Teackle Wallis Warfield je bil razočaran. A ne za dolgo. Ko je uzrl drobnega rožnatega angelčka, ležečega v zibelki, se je čutil neizmerno srečnega, tako srečnega, da se je razjokal. Njegovi ženi, lepi osemnajstletnici, je vzlic bledici sijal obraz.

»Alice!...«

Trudno je obrnila glavo proti nje-mu. A že ni videl oče nikogar več kakor samo svojo hčerko, ki je prav takrat prvič zavekala...

»Iz te mlade damice nekoč še nekaj bo...« je rekel.

In mati je dodala:

»Zelo lepa bo.«

Takrat pač nista slutila v svojem roditeljskem ponosu, da se bo njuna prerokba tako točno uresničila.

Otročka so krstili na ime Bessie Wallis — Bessie zato, ker je bilo tako ime njeni teti v Washingtonu, mrs. Merrymanovi, Wallis pa zato, ker je njen oče zmerom sanjari, da bi dobil fantka, ki bi ga krstil na to ime.

Prvi ples

»Miss Bessie Wallis Warfieldova!« je napovedal lakaj. In vse glave so se obrnile k stopnicam, ki je po njih prihajala pač najzlaše dekle, ki si g more človek predstavljati. Bilo je let 1914. Gospodje so resno govorili o let godkih v Evropi. Toda ko se je prikazala Miss Warfieldova, so vsi pogovori na mah obmolknili. Nadaljevali so se nekaj trenutkov pozneje, le o docela drugi stvari.

»Kolikšna eleganca!« so mrmrali občudovaje.

»In njene oči! Ali ste videli njene oči?« je strmel drugi.

»Saj človek ne ve, ali so sinje, sive ali zelene.«

»Vse troje so in spreminjajo se kakor morje, kadar se vreme obrača.«

»Toliko je gotovo, da so njene lasje črni.«

»In še kako črni! Ko oglej!«

Medtem je deklica, ne meneč se za šušljanje, ki ga je zbujal njen prihod, krenila naravnost proti svojemu stricu Davisu Warfieldu. Ljubeče ga je poljubila in ga potegnila s seboj v kot:

»O, striček Sol, kako sem srečna! Tako dober si bil z menoj! Ali misliš, da smem biti zadovoljna?«

»Da, mala moja Wally... Čudovito

lepa si in poznal sem človeka, ki bi bil hudo vesel, če bi mogel biti nocoj priča tvojega zmagozlatja. Ta trenutek ga pač ne smemo pozabiti!...«

Pri teh besedah so se mu zalesketale solze v očeh. Bessie je le pre-dobro vedela, da ima v mislih njene-ga dobrega očka. Vzela je iz nedrja medaljončke in ga odprla. V njem se ji je smehljaj Teackle Wallis Warfield.

»Ubogi Wally,« je vzdihnil stric Sol, zaman si prizadevaje, da bi pregnal otožnost. »Tri mesece ti je šele bilo, ko ti je umrl. In že takrat te je oboževal, klical te je svojo kraljico in ti obljubljaj zlate gradove, ko boš velika... A glej, Alice prihaja!...«

Iz starega plemiškega rodu



Deklica se je vrgla v objem svoje še zmerom zale matere. Medtem se ji je pa približal neki mladenič in jo je odpeljal v plesni vrtinec. Lepe ženske, zastavni gospodje, luči, poskočna godba — kako ne bi bilo lepo tisti večer? Davis Warfield, striček Sol, kakor ga je imenovala njegova nečakinja, si je od veselja mel roke.

V nekem kotu sta se pogovarjali dve stari gospe:

»Ali ni ljubka?«

»In še kako!«

»Siroti uboga! Njena mati je morala precej prestat. Z osemnajstimi leti je že ovdovela. Žalostno je to. Preselila se je k svoji tačči. Stara mrs. Warfieldova je svojo vnukinjo Bessie kar oboževala.«

»Menda je bilo leta 1906,« ko je Alice odprla nekakšno čajnarno...«

»Da, takrat je odšla od Warfieldovih in se je naselila v Baltimore. In potem se je leta 1908. poročila z Johnom Rasinom.«

»Tak pogledjte vendar Bessie!... Kako lepe manire ima!«

»Saj veste, s kolikšno vnamo je njen stric skrbel zanjo in kako dobro jo je izšolal. Razen tega je pa mala zelo odličnega rodu. Ali verjamete, da po krvi skoraj ne zaostaja

za kakšno kraljico? Njena mati Alice Montagova je potomka Droga Montecatuta, enega izmed viteзов Viljema Osvojevalca, ki se je z njim izkrcal na angleških tleh leta 1066. Eden izmed članov te plemenite rodbine je vladal na otoku Mainu, drugi, Peter Montague, se je pa izselil in je leta 1623. ustanovil v Virginiji rod, čigar potomka je Bessie.«

Medtem je spet zasvirala godba in pomenki so se v trušču izgubili.

Srečanje v San Diegu

To pot je godba igrala »God save the King«, angleško narodno himno. Le da niso bila več godala, temveč pi-hala. Bessie Wallisova se ni več ime-novala Warfieldova, temveč Spencer-jeva. Tudi ni imela več osemnajst let, temveč štiri in dvajset. Od 8. novembra 1916 je bila žena pomorskega letalskega poročnika Winfielda Spencerja. In danes ta dan smo pisali 7. aprila 1920, ko je pomorsko oporišče v San Diegu sprejemalo obisk Edvarda, princa Waleškega.

Ze teden dni so srca vseh sandieških deklic drgetala od nemira in pričakovanja... Od najpompnejše do naj-bogatejše je sleherni gojila brezumno nado, da jo bo lepi princ opazil pri sprejemu. Ali se mar ne bere v pravil-jah, da se principi poroče s pastiri-cami?...

Bessie je kar izžarevala lepoto. Popoldanska obleka ali večerna toaleta — vse kar je oblekla, se ji je imenitno podalo. Eleganca, brezhibna polit, skrivnostne oči, črni kodri — ničesar ji ni manjkalo, niti »najlepšega glasu na svetu« ne. Zena poročnika Spencerja je veljala v San Diegu za kraljico lepote. Toda takšno kraljestvo vladar-jem tega sveta ne imponira preveč. In ko je prišel oni veliki dan, se mladi waleški princ ni ustavil pred njo prav nič dalj kakor pred drugimi osebami, ki so mu jih predstavili.

Za trenutek so se sive oči potopile v zelene oči, za trenutek so se plavi lasje sklonili pred črnimi — le za trenutek. In vendar je ta trenutek pomenil prvo srečanje njega, ki je imel postati angleški kralj Edvard VIII., in nje, ki je imela postati njegova prijateljica. Toda takrat si še nihče ni mogel misliti, tudi tisti ne, ki vse vedo, da se bo zaradi prikupnega waleškega princa in zale Bessie Wallis-ove nekoč porabilo toliko črnila na svetu.

Predstavljena na dvoru

Leta 1925. sta se Spencerja ločila. Njun zakon ni bil nič posebnega. Nič posebnega ni bil tudi njun razstanek.

Mister Spencer se je kmalu vdružil poročil.

Bivša mrs. Spencerjeva je pa spet postala mrs. Warfieldova in je čakala tri leta. In po teh treh letih je nekoč

vladarskim pravicam za svoje bodoče otroke.)

Angleška monarhija

Zanimivosti in kurioznosti

glaviti, ko se je je na-veličal in se mu je za-hotelo nove žené.)

Angleži so Anu Boleyn prezirali, češ da je navadnega meščanskega rodu. In vendar je kralju rodila Elizabeto, poznejšo kraljico, največjo v angleški zgodovini: njej se ima Anglija zahvaliti, da je postala svetovni imperij.

Pod vladno Elizabete (1558—1603) so namreč Angleži ugnali špansko mogočnost in si vtelesili Skotsko.

Na Angleškem morganatskega zakona ne pozna-jo. To se pravi: kraljeva žena je kraljica z vsemi pravicami in dolz-

nostmi kraljice; njen prvi otrok je vnaprej določen za bodočega kralja, ne glede na to, kakšnega rodu je njegova mati. Če naj bi se ta določba pre-uredila — kakor je hotel Edvard VIII., a je vlada odklonila — bi bilo treba spremeniti ustavo, a ne samo na Angleškem, tem-več tudi v vseh dominio-nih.

(Ko že govorimo o morganatskem zakonu: Naj-znamenitejši — in morda tudi najusodnejši — morganatski zakon zadnjih desetletij je bil nedvom-no zakon med Francem Ferdinandom in grofijo Zofijo Chotek v Sarajevu umorjeni nadvojvoda se je moral namreč pred-poroke odpovedati vsem

Kralj Edvard VIII. ne ljubi okostenelih tradicij. To je posebno nazorno pokazal ob zasedbi pre-stola, ko se je prvič pod-pisal. Namesto rimske številke, kakor je splošno v rabi, je namreč poleg svojega imena napisal arabsko: Edvard 8.

Na Angleškem v nede-ljo zvečer noben list ne izide, ker ne sme iziti. Preteklo nedeljo zvečer so listi izšli: prvič v an-gleški zgodovini se je smelo kaj takega zgoditi.

O treh nezaklišanostih so pisali ponedeljski lon-donski dnevniki: 1. mini-stri so morali čez nedeljo ostati v Londonu, 2. v ne-deljo je imela vlada sejo, in 3. po seji je šel pred-sednik Baldwin h kraljici materi Mary v avdienco.

„Na mrtvi straži“

danes na 7. strani pod črto

srečala v Londonu mistra Ernesta A. Simpsona in ga je vzela za moža. Njen drugi mož je bil po rodu Kanadčan, toda živel je največ na Angleskem, in v Londonu sta se tudi no-voporočena nastanila.

Kakor se spodobi, so lepo mrs. Simpsonovo kmalu predstavili na dvoru. Priklonila se je pred kraljem Jurijem V., priklonila se je pred kraljico Mary, in v drugo so se njene oči srečale z očmi mladega kraljeviča. Toda to srečanje je bilo zelo vsakdanje in prav tako kakor v San Diegu ni pomenilo prav ničesar. Kajti resnici na ljubo moramo povedati, da med njima ni vzklija ljubezen na prvi pogled; takrat ni pač še nikomur prišlo na um, da bo lepa Američanka, takrat še skoraj tujka na Angleškem, nekoč igrala tolikanj važno vlogo v življenju bodočega angleškega kralja.

Usodno srečanje

Toda kolo časa se je vrtilo dalje. In usoda, ki je bila nekoč pripeljala Bessie v San Diego in potem v pre-stolno dvorano, jo je tisti večer pripeljala v zasebne apartmane waleškega princa. Njen mož, mister Simpson, je bil z njo in spotoma ji je pripovedo-val, kako se je bil ob koncu vojne se-znanil z Edvardom na fronti. Toda Wallisova ga je komaj poslušala. Mi-silla je na svoj čedalje bolj rastoči uspeh v londonski visoki družbi in se je opajala z njim. Pod pokrovitelj-stvom lady Cunardove, vdove po Bac-chu Cunardu, mogočniku paroplovne družbe, si je hitro pridobila prijatelj-stvo lady Thelme Furnessove, takisto Anglo-američanke, sestre znamenite Glorije Vanderbiltove.

Lady Furnessova je bila tudi tista, ki je priskrbela Simpsonovima vabilo za nocojšnji večer.

Ali so Wallyne spreminjajoče se oči storile čudež? Ali njeni skrivnostni črni lasje? Ali njena prirojena eleganca? Drži le to, da je od tistih dob waleški princ začel vneto dvoriti mrs. Simpsonovi. Drži le to, da je od tistih dob zale Bessie Wallisovo čedalje pogosteje klical po telefonu njen kraljevski prijatelj. Drži le to, da so jela prihajati pisma s kraljevske kro-nu v njeno stanovanje na Bryan-ton-Courtu...

Tako so ljudje kaj kmalu izvedeli, da Simpsonova vneto zahajata na gra-dič Belvedere, gradič, ki je bil Ed-wardu Waleškemu posebno drag.

Toda čim bolj je kila ljubezen med princem in Wally, tem kočljivejši je postajal položaj Ernesta Simpsona. Pri tej prilikosti je treba priznati, da je mož prestajal to preizkušnjo dostojanstveno in z veliko taktičnostjo.

Sicer pa: kaj je neki mogel storiti? Spustiti se v ločitveno pravdo? Samo po sebi je razumljivo, da je po angleških postavah prepovedano v takšnih primerih klicati bodočega kra-lja pred sodišče. Zatorej je čakal.

Na počitnicah

Vse dotlej stvar še ni prestopila kroga ožjih znancev. Široka javnost ni vedela še ničesar; izvedela je šele letošnje počitnice, ko je bil waleški princ že kralj Edvard VIII.

Jahta »Nahlin«, deviško bela ka-kor mlada poročnica, je rezala sinje valove Jadranskega morja. Blizalo se je obrežje... Kralj in njegova prijateljica Wally sta se naslanjala drug zraven drugega na ograjo krme. Gledala sta, kako se spodaj pod njima izgublja penasta ladijska sled kakor mušlinova vlečka. Sleherna beseda med njima je bila odveč. Oblaki, va-lovi, zelene Wallyne oči, plavi kraljevi lasje, ki jih je kuštral vetrič — vse to je govorilo tajni jezik, ki ga raz-umejo vsi zaljubljeni tega sveta.

Medtem je ladja priplula do obrežja. Slišali so se že vzkliki mornarjev, ki so manevrirali k pristanku, in navdušeno pozdravljanje množice. V trenutku ko sta imela stopiti na suho, je Wally pokazala s prstom na celo ko-pico fotografov, čakajočih tam spodaj.

»Na naju merijo.«

Kralj ni odgovoril, le nebržno je skomignil z rameni.

Sicer so pa gospodje fotografi vse tiste dni počitnice v jugoslovanskih primorskih mestih, na peščinah in v hosti le s težavo prestregli kdaj kra-lja samega na ploščo. Povsod sta Edvard VIII. in mrs. Simpsonova z roko v roki stopala mimo aparatov, kazaje se neskrbna kakor kateri koli zaljubljeni par. Ne samo da nista bežala pred vsiljivimi pogledi; narobe, zdelo se je celo, kakor da bi kralj najrajši vsemu svetu razodel svojo ljubezen.

Novodobna Pepelčica

Medtem je postajal položaj mistra Simpsona docela nemogoč. Misliti bo treba na ločitev. In Kanadčan si je izbral zelo viteško pot. Wally je vložila tožbo na angleško sodišče in je z lahkoto zmagala, kajti Ernest Simpson je pristal na to, da so ga zalotili v pariškem hotelu z neko zalo osebo, imenovano »Zlati knofek«.

Nadaljevanje na 1. str. v 5. stolpcu.

Ljub mi je domek, čeprav ga je le za bobek!

Leden zimski dan. Ob zidu čepi fantek. Pred seboj ima košaro, v njej mandarine in jih ponuja. Skloni se in kupi; ne iz usmiljenja; premrle otrokove ročice so te preprosile.

Premrli ročicam si se odkupil, a glej, nerodni čevljiški ropotajo za teboj. Morda se je možek ustrašil policaja, ki prihaja od nekod.

Vstrij tebe hodi, s košaro zamahuje in te včasih od strani zvedavo pogleda. Nehote začneš pogovor.

»Kam pa zdaj, fantek? Greš domov?«
»Kam, domov?« Razcapano čepico si potegne na oči (tako delajo veliki, če hočejo pokazati, da jim nečesa ni prav nič mar) in se odreže: »Nimam doma.«

In že ga ni več. Ustrašil se je, da je povedal preveč, pa je smuknil v prvo ozko ulico. Fantek brez doma...

V kavarnah je toplo in prijetno. Prijetno? Nekaterim pač. Vsem pa ne. Nešteto je mladih ljudi, ki čepi v »prijetnih« kavarnah iz dneva v dan in so jih zato že do grla siti. Pa si pomagati ne morejo. Razmere so krive, da si lastnega doma, ki si ga žele, ne morejo ustvariti in jim ostane le še posedanje po kavarnah.

Najbolj žalostne brezdomce pa najdeš v gostilnah. Gostilne so zavetišča poročenih brezdomcev. Kaj so tudi taki? vprašaj. O, seveda! Dom imajo, pa ga vendar nimajo.

Nekoč so verjeli v dom in so si ga ustvarili. Razočarani so. Zakaj, kako, kdo ve? Oba sta želela, da bi bil njihov dom prijeten in domač, pa jima je spodletelo. Ostala sta pač sredi poti, le pri željah. In zdaj sedi mož v gostilni, dolgačas prodaja in neslušnosti, pri tem pa mu je zares težko, pri sreči. Četrt za četrtjo naroča, dokler se žalostne misli ne zamotajo v prijetno pijansko megle.

Kamor se ozremo, povsod brezdomci. Iz dneva v dan narašča vrloglava številka ljudi, ki so brez doma. V čem vendar korenini to zlo?

V socialnih razmerah, v sebičnosti posameznika, v pomanjkanju smisla za družino, za poštrevanost, v značilnem pojmovanju ljubezni.

Tako resna in brezupna se nam zdi zadeva, da nam skoraj manjka volje, da bi se z njo še ukvarjali.

Nikar tako! Če drugega ne, si vsaj vest izprašajmo in si odgovorimo od-

krito in pošteno: ali je v nas še ho-tenje ali vsaj komaj zaznavno hrepenenje po domoku, ki je ljub, čeprav ga je komaj za bobek, kakor lepo in značilno pravi star pregovor?

Več kako si predstavljam tvoj domek, prijateljica?

Smotno je urejen, nobene navlake, red vlada v njem. Življenje, ki teče tod, je preprosto, a mamljivo v svoji enoličnosti in miru in urejenosti.

Mož je prišel z dela, vstopil je; z delovno obleko je odrgel kopo skrbi. V domu ni ura gospodar, vendar je videti, da ljudje, ki žive v njem, znajo ceniti čas. Zato je soba prijetno topla, kosilo naréd, in žena, ki je končala svoje kuhinjsko delo, ni strašilo. Snažna in prikupna je, tudi doma je spodobno oblečena.

On si misli: Kako dobro dé, če imaš nekoga, ki te tako pozna, da ne vrta vate, če si poltačen in siten in sam ne veš zakaj; ki te razume, če mu tožiš o svojih skrbih, če mu pripoveduješ o svojih ciljih. Kako je to lepo, če je ob tebi nekdo, ki se spozna na red, na kuho in otroke, z njima pa se tudi še za tvoje lastno delo. In ti pomaga, če treba.

Ona pa ve: Za eno mi je, za skladnost in sožitje v zakonu. Nalogo, ki sem si jo naložila, bom tudi izvršila. Moja dolžnost je. Dolžnost, ki ni težka, ker je prostovoljna.

Odpravil se je z doma, da uredi sitno in težavno zadevo. Sam sebi noče priznati, kako zelo ga stvar mori in teži. Kar tako iz navade (navadenosti na kaj moški ne pozna ali vsaj noče poznati!) se je obrnil in pogledal na okna svojega doma. Kdo bi si mislil! Možak je in mu ni do takih stvari, dobro se mu pa vendarle zdi, da je prav ta trenutek pogledala žena skozi okno in se mu nasmehnila. Najbrž je sobo devala v red, pa je tako iz navade pogledala za njim. Lepa navada to.

Težavno delo je pred njim, koraki pa so postali prožnejši. Tako mu je Bog vedi zakaj, kakor da je teža skrbi za polovico lažja. Da, da, za dobro polovico lažja.

Malo je besed, ki bi bile tako polne in sočne v svojem zvoku. D o m. Lepa, polna beseda, ki naj bi jo izgovarjali z resnobo in spoštovanjem.

Damijana.

masne svinjine, 50 g v kocke zrezanih kurjih jetrc. Zmesi dodaj prepražena jetra in vse dobro premešaj.

Nekaj dobrega za praznike

Mrzla jedila imajo trojno vrednost. Gospodinja razbremene, saj jih more pripraviti dan pred uporabo, ko ima še kolikor toliko časa za to, jedcem so prijetna in zaželeni sprememba v jedilniku; in še za nekaj so pripravna: za darila.

Vsaka gospodinja ima med znanci, prijatelji in sorodniki nekoga, ki ga za Božič obdaruje s košarico raznih dobrot. Koliko stroškov si more prihraniti, če te dobrote vsaj v glavnem napravi sama!

Božični prazniki niso več daleč. Pridnih gospodinj se že loteva praznična mrzlica.

Tvoje geslo v bližnjih dneh:
»Nekaj novega na praznično mizo!«

Mrzla mesna jedila:

Mrzla gosja ali račja pečenka

Perutnino osoliš znotraj in zunaj in jo natreš z majarončkom ali z nekaj zmečkanimi kuminovimi zrnci. V prsno votlino deneš gosja ali račja jetra in pol žemlje, ki si jo bila namazala s presnim maslom. Nožici pritiskaš ob trup, da se ne izsušita. Pečeš v gosji masti ali presnem maslu in pridno obližaš. Ko je sok čist in je meso mehko, odstaviš, in shlajeno pečenko serviraš z žolco.

Nadevana svinjska krača

Iz cele krače izločiš kost; mesa pri tem ne smeš preveč prerezati. Nastalo vdolbino napolniš z nadevom iz sekljane teletine, jajca, žemlje, dušene čebule in šampinjonov. Kos zašpilíš ali zašiješ. Meso osoliš, potreseš s poprom in v masti spečeš.

Zvita pečenka

Iz telečje noge vzameš kost, meso pološčeš, osoliš in okisaš z limonovim sokom ter obložiš z ozkimi progami slanice. Meso trdo zviješ in prevežeš z vrveco, da obdrži obliko. Nalaho potreseš s kisom in pustiš, da stoji dva dni na hladnem. Meso večkrat obrneš. Z malce presnega masla spečeš v pečici.

Danska jetrna pašteta

500 g telečjih jeter (brez kože) prepražiš v strojčku. Potem napraviš zmes iz: 120 g presnega masla (stopljenega), 10 g drobno zrezane prekajene slanice, 60 g zmečkanega belega kruha, 1 žlice kisle smetane, 2 sesekljanih čebul, srednje velike zrezane čebule, soli, popra, paštetnih začimb, treh jajc, 1 žlice mesnega izvlečka ali 9 žlic pečenkove masti, 200 g sesekljane

Jaz nad vse! Krzno, bodisi kratkodlak ali dolgodlak, vedno prijetno vznemiri moje srce. Zimski plašč brez krzna: vprašam vas, ali je to sploh zimski plašč?

Letos je moda velikodušna pri materialu in oblikah, le pri barvah se je nekam zaletela. Saj so se včasih ženske branile vijolične obleke, boječe se opravljanja, da so že odvedele, danes pa teka v vijolični barvi staro in mlado, in vendar smo vsi zadovoljni!

Če je moda pri oblikah velikodušna, je pri krznu kar radodarna. Moderno je vse mogoče krzno od severne in



rumenkasto rjave zapeljivke lisice do skromnih srebrnosivih polhkov. In vmes!

Ali poznate svetlega, tlačenega jančka, blestečega tjulnja, skrivnostno progasto divjo mačko, ponižni rjavi verjeličji kožušek, zapetega odličnega perzianca, blestečega konja, sivkaste severne verice, žoltega dihurja in baršunasto svetli seal?

Sama si izberi! Krzno dandanes ni več tako drago, da ga bi lahko nosila le »boljša« dama. Ta prizvok »boljša« je bil doslej podprt z denarjem, toda od danes naj ne bo več! Bodi tudi res boljša, kakor so bile dame včasih. Obleči se okusno in obnašaj se spodobno, pa boš boljša, kakor marsikatera »boljša« dama. Pa vrnimo se nazaj h krznu!

Z maslom pomazano obliko za pudinge napolniš do treh četrtin s paštetno zmesjo, ki naj se kuha v vreli vodi 3 ure. Ko je pašteta mrzla, jo prevrneš na krožnik in jo okrašaš s tankimi listki kislih kumaric v obliki smrekove vejice.

Sladka jedila:

Arabska torta

120 g sladkorja in 8 rumenjakov mešaš in dodaš 120 g olupljenih, nastrganih mandljev, 40 g zmečkanih, na majhne kocke narezane čokolade, 20 g v tanke proge zrezane citronade, 30 g nastrganih, s sladkorjem potresenih pomarančnih olupkov, 5 kosov po dolgem narezanih datljev. Končno vmešaš sneg 4 beljakov in 30 g krušnih drobtin. Pečeš na nepretrdnem ognju. Obliješ s kavno ali čokoladno glazuro.

Črna torta

35 g nastrganega črnega kruha opečeš na presnem maslu in ovlažiš z žlico ruma. Kruh in 70 g nastrganih lešnikov vmešaš v zmes iz 100 g sladkorja in 4 rumenjakov. Kot začimbo dodaš vanilijevega sladkorja. Končno vmešaš sneg iz 4 beljakov, ki si mu bila dodala 20 g moke. Pečeš na zmernem ognju in prevlečeš s poljubno glazuro.

Zimska torta

100 g praženih lešnikov na drobno zmleješ in stepeš z 240 g vaniljevega sladkorja in 8 rumenjaki. V to vmešaš še 50 g presejanih piškotnih drobtin, 20 g moke in sneg iz 8 beljakov. Spečeš v dveh oblikah. Ko se shladi, sestavi oboje s temle nadevom: 140 g presnega masla in isto količino sladkorja s 3 rumenjaki dobro premešaš, dodaš 140 g zmečkanih čokolade in žlico ruma. Tudi vrhnji del in obod torte potreseš z nadevom in potreseš torto z zarumenelimi sekljanimi mandlji.

Torte lahko po vrhu okrašaš posebnostno lepo s kandiranim sadjem, ki ga primerno zvežeš, da moreš sestaviti božično voščilo ali pa napraviš na glazuri zvezdo ali smrekovo vejico. Lepa je tudi torta, ki si jo po vrhu namazala z mezo in nanaša v ljubkem neredu položila majhne zvezdice iz keksov. Lep okras za torte so tudi raznobarni bonboni iz fondana. Z.

Cene naših malih oglasov so zmerne in času primerne!

Ali ljubite krzno?



Izberi krzno, da bo primerno tvoji postavi, tvojemu plašču in kar je tudi važno, tvojemu žepu.



Najlepša za visoke postave je lisica. Srebrnosiva lisica na črn, rdečkasto-rjavo na zelen in moder plašč. Rezana naj bo preprosto, oblika reverjev je le naznačena, zdi se, da leži lisica je rahlo okrog ram. (3. slika.)



Prizanesljivo in brez prask čisti VIM tudi najobčutljivejše predmete bleščeče kot zrcalo!

Varuj se prehlada!

Telo mora pri takem ali drugačem vremenu, vsem toplotnim spremembam nakljub, obdržati eno in isto toploto. Če je zrak, ki nas obdaja, mrzejši od naše telesne toplote, bo ta prehajala od znotraj navzven. V našo škodo seveda. Pri tem pa med našo notranjostjo in zunanjim svetom ni drugega ko tenka koža in obleka. Kože si ni moči spremeniti, je pa zato potrebno, da se v hladnem letnem času oblečemo v primerno, toplo obleko.

Važno je pri tem, da toplota naše obleke ni odvisna od njene debeline. Narobe, v debeli, pretežki obleki bomo neokretni, obleka nas bo izmučila, namesto da bi nas obvarovala pred mrazom.

Pri nakupu zimskih oblačil bomo pazili zato predvsem na to, da je tkanina propustna. Srajca iz še tako tankega platna ne bo hladnejša od

volnene, če je blago tkano dovolj rahlo.

Dežni plašči iz gumija so pozimi strup. Le če smo v mokrem vremenu (dežju, snegu) pri miru (sedimo na primer na vozu), so uporabni, ker nas, oblečeni na volneno obleko ali plašč, varujejo mokrote. Če se pa moramo v slabem vremenu in mrazu gibati, smemo nositi le propustno tkano oblačilo, ki nas bodo varovala pred ohladitvijo in prehladom tudi če so malo vlažna. Ko prenehamo hoditi, pa oblečimo takoj suho in toplo obleko.

Anekdota o kralju Edvardu

Celo Angležem je prav malo znano, da je imel Edvard VIII., dokler je bil še waleški princ, svojo privatno telefonsko številko v londonskem telefonskem imeniku, kakor kateri koli drugi angleški državljani. Zatrjujejo tudi, da se je na klic navadno sam oglašil.

Nekoč se je več mladih uradnikov neke londonske velebanke zmenilo, da bodo pošteno potegnili svojega najmlajšega tovariša Browna, dobrega, le nekoliko počasni mislečega dečka. Povedali so mu telefonsko številko waleškega princa, niso mu pa izdali, čigava je ta številka.

»Stavimo, da ne boš prikladal te osebe!« je dejal eden njegovih tovarišev po obedu in drugi je prešerno pritrdil: »Dobro, stavimo za pet šilingov!«

»V redu,« je odvrnil Brown.

»Toda povedati nam moraš natanko, s kom boš govoril.«

»Prav.« In že je Brown izginil v telefonski celici.

Komaj so se za njim zaprla oblazinjena vrata, so že njegovi tovariši udarili v prešeren smeh. »Ali jo bo izkupil!« je vzklil eden in si pomel roke. In spet je zadonel bučen grohot.

Medtem je Brown nič hudega ne sluteč poklical številko in razvil se je v tale odgovor:

»Halo! Tu Edvard!« je rekel glas na drugem koncu.

Brown: »Kdo je tam?«

Waleški princ kratko: »Edvard!«

Mali Brown je bil sicer nekoliko počasni misli, toda kot pravemu Angležu mu ni manjkalo poguma. In je dejal: »Edvardov je precej v Londonu. Vaš primerek bi rad izvedel, gospodi!«

Waleški princ je prisluhnil. Uganil je, da ga hoče nekdo za norca imeti. Vendar je ljubeznivo vprašal: »Zakaj pa, moj ljubi?«

Zdaj pa je postalo malemu Brownu nerodno:

»Veste... tu je namreč Brown... James Brown iz 'City-banke'. Stavl sem s svojimi tovariši za pet šilingov, da bom dognal, kdo bo na telefonu.«

Na te besede je odvrnil waleški princ: »Res, mister Brown? Stvar je vendar nekaj več vredna, najmanj en funt! Povejte svojim tovarišem, da se je oglašil Old Bailey (londonsko kriminalno sodišče). Recite, da vam je ravnatelj, mister Edvard, to sam povedal.« In položil je slušalo nazaj.

Brownovi prijatelji so prebledeli. A kdo popiše njihovo presenečenje, ko je drugo jutro Brown dobil po pošti en funt. Pošiljatelj: Old Bailey, po naročilu mistra Edvarda...

(n)

ŠTEDILNIKI, ŽELEZNINA
Franc GOLOB
LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA

Zakon na poskušnjo

Roman iz naših dni
Po francoščini priredil Ž. O.

11. nadaljevanje

Potlej si je s pretvezo, da jo glava boli, izgovorila še par uric samsote; hotela se je do dobrega odpočit, preden pojde na dolgo vožnjo na Riviero.

Povedala mu je, da je naročila poseben oddelek v nočnem ekspressu; na postajo bo prišla natanko ob odhodu vlaka in se zanaša, da bo tudi njen mož točen.

Noel je vse to sprejel brez ugovora na znanje. In ko sta se zvečer dobila na lyonski postaji, sta bila oba zelo prijazna in polna vljudnosti drug do drugega.

Mercier še ni zadosti poznal nje, ki je postala njegova žena, da bi ji mogel z obraza brati, kaj se godi v njeni duši. Zdelo se mu je samo to, da ima temne kolobarje pod očmi in da je videti zelo trudna.

Toda to se mu je nemara samo dozdevalo. Vzlic svojemu precej razvitemu opazovalnemu daru, si je dejal, je utegnil biti v zmoti.

Ko je bil malo prej predlagal mladi ženi, da naj leže spat, se je zdelo, da je zadovoljna, ker bo vendar že konec teh neskončnih pogovorov v dvoje; saj si nista imela ničesar drugega povedati, kakor obrabljene vsakdanje fraze, običajne med sopotniki, ki drug drugega ne poznajo in zato pač premlevajo kraje, ki so jih videli, in jedilnik v hotelih, kjer so prenočevali.

Takrat se je utrnula luč v njenem oddelku. Noel je presodil, da je njegova žena že legla, in je vstopil, da leže še sam spat.

Marcela je bila naročila vse štiri postelje v kupéju; tako sta bili njuni ležišči drugo nasproti drugemu.

Sedeč na svojem ležišču se je Mercier tiho in napol tipaje preoblačil za v posteljo. Sezul si je čevlje, slegel suknjic in telovnik in ju zamenjal z nočnim jopičem, odložil ovrtnico in ovrtnik — same neznanosti, potrebne sicer, a kaj malo poetične; Marceli, ki ga je opazovala izpod priprtih trepalnic, so se zdele kar žaljivo domačne.

In tedaj je mlado milijonarko vnovič obšel občutek potrtosti kakor dopoldne, ko je prvič videla ta zakon v tolikanj obupni luči.

Ta človek, ta neznanec je zdaj njen mož! In ona mu je dala pravico, da sme vpričo nje delati take nespodobnosti, kakršna je sezuvalnje nogavic.

Takele navidezne nepomembnosti znajo včasih biti vzrok kaj nenačelnih duševnih prevratov.

Takšno početje njenega moža se ji je zdelo nedostojno — čeprav bi se ji zdelo docela naravno pri vsakem neznancu, ki bi zaradi naključja svoje številke delil z njo isti spalni oddelek. To se ji je na potovanju že nekajkrat pripetilo, ko se ji ni zdelo vredno najemati zase vse štiri postelje.

In prav to preoblačenje v spalnem vozu, ki mu je bila že toliko-

krat priča, ne da bi se bila za to le zmenila — prav to je bila tista kapljica, ki je zaradi nje prekipelo njeno srce.

Solza grenkobe ji je zdrknila po licu in kmalu za njo še druga, in v grlu se ji je utrgal ihtljaj.

Mlada žena se je čutila silno nesrečno.

Le zakaj se je šla možit s človekom, ki ga sploh poznala ni! Ali ni mar ravnala kakor nespametnica, ko ni premislila, da je za dekletke važno le eno: da ne zapravi svoje zlate svobode in da ohrani up v srečo vse dotlej, dokler je ne pričaka?

In prav to dobroto, to neodvisnost je šla žrtvovati.

Komu v prid, še povrh? Človeku, ki ga še prav poznala ni, možu, ki ga je kupila in ki se ji je prodal za denar.

Gnus nad tem nepopravljivim dejanjem je bil v njej tisti trenutek tako nepopisen, da je dala svoji nesreči duška v krčevitem ihtenju.

Noel je bil že zadremal, ko se je zdajci vzbudil in prisluhnil.

Zaslutil je dramo, ki se je odigravala poleg njega, in v enem skoku je bil na nogah.

Sklonil se je k mladi objokani ženi in jo je skušal potolažiti. Prijel jo je pod roko, hotel jo ljubkajoče stisniti k sebi — prav tako kakor bi bil storil z neboljnim otrokom.

»Dete moje, kaj naj storim, da vas potolažim?«

Mladi mož je čutil, da ji solze dobro store, saj se je moralo že toliko pridruženega ihtenja nakupiti od jutra v njej. Dejal si je namreč, da je uganil, zakaj se je mlada milijonarka vrgla v tolikanj nenavaden zakon.

Kadar se takole lepo, zdravo in bogato dekle, kakor je Marcela, zaide k Morelu, da ji poišče moža, in še s tako čudnimi pogoji povrh, si tega pač ni moči drugače razlagati, kakor da je hotela po vsaki ceni iztrgati iz svojega življenja ljubezen — bodisi že na videz, ali pa zares.

Vsakteri možki, ki bi se z njim poročila v normalnih okoliščinah, bi zahteval, da ravna z njim kakor s pravim zakonskim možem; hotel bi uživati vse pravice, ki bi mu šle; in hočeš nočeš bi morala Marcela prenašati njegovo ljubezen.

Mercier je iz tega sklepal, da se je mlada milijonarka hotela s takšno poroko samo ljubezni iznebiti in vsega, kar je z njo v zvezi.

Toda mladi mož si je tudi dejal, da je Marcela videti preveč zdrava, da bi ji mogel podtikati kakšno telesno hibo ali siceršnjo napako; in tako je bistro presodil, da se je misel o tolikanj prenapeti poroki mogla poroditi samo v možganih ženske, ki jo tare nesrečna ljubezen.

Dejal si je tedaj, da se je Marcela omožila iz obupa, da se maseže nad svojim nezvestim, ali pa da zbudi ljubosumnost in kes pri svojem dragem, ker jo je nemara preveč zanemarjal... Če ni hotela s tem samo prikriti svoja prava čustva do koga drugega...

Takšno so bile torej misli mlade poročenca, ko se je sklonil k nesrečni Marceli, da bi jo potolažil. In njegove besede tega tudi niso prikrivale.

»Ne bi bil smel pristati na vašo željo, da se ne bova tri tedne setala.« je menil, majaje z glavo. »Če bi bila bolj poznala drug drugega, bi se bili že prej zavedeli svojih pravih čustev in nevspečnosti te romantične poroke... Jaz sem bil starejši in bolj izkušen, zato bi bil moral slutiti, da vam bo nekoč žal... Toda prepričani bodite, dete moje, če lahko kaj za vas storim, da vam bom rade volje ustregel...«

Mlada žena ga sprva niti poslušala ni. Noel je govoril tiho in ljubkajoče in to ji je v njeni bolesti

zelo dobro delo, čeprav ni vedela, kaj pripoveduje. Šele ob njegovi domači besedi »dete moje« se je zdrznila. Obenem se je tudi zavedela, da jo je prijel pod roko, hoteč jo stisniti k sebi. Sunkovito se mu je iztrgala.

»Kaj neki bi mogli storiti zame?« je vprašala malone sovražno.

»Če želite, lahko se danes uredim vse potrebno, da se razdružijo vezi, ki naju vežejo, in vam vrnem prostost.«

»Mislite, da mi res lahko vrnete prostost?« je vprašala, začudena, da ji je iz lastnega nagiba to predlagal.

»Da, mislim... Vso krivdo prevzamem sam, da boste lahko vzeli njega, ki ga ljubite... če je tudi on prost, seveda.«

Mlada milijonarka ga je strmo pogledela. Že nekaj minut ni bilo več solz v njenih očeh.

»O kom govorite?«... Kdo naj bi bil prost?«

»Mož, ki se vam toži po njem in ki ste zaradi njega drli v ta bedasti zakon...«

Obmolnil je, potem je pa mehkeje povzel:

»Vidite, dete moje, človek se nikoli ne sme iz obupa ženiti ne iz

v 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike, zappestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Paro čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

trme: misleč, da bo drugega pičil, zadene le samega sebe.«

»Jaz se nisem iz obupa omožila,« je odgovorila Marcela in vnovič so jo posilile solze.

Noel je stisnil k sebi to objokano glavico in jo je nežno pobožal po laseh.

»O, vem... Obup človek čuti, a popisati ga ne zna... In vendar je bila misel na nekega drugega, ki vas je poglala v ta nenavaden zakon.«

»O, ne,« je po pravici priznala Marcela. »Nobenega drugega ne poznam.«

Toda Noel temu zatrdilu očitno ni prav verjel.

»Tak niste davi na županstvu zaradi nekega drugega jokali?« je vprašal začudeno.

»Kaj pa mislite?!« se je razvnela in zavijala nos. »Zakaj naj bi za kom jokala?«

»Nu, mislim si pač, da je temle solzam na vašem obrazu krivo spoznanje, da je med vama vsega konec.«

Kljub njenemu obupu je Marcela posilil smeh. Zmota njenega moža se ji je zdajci zdela zabavna.

»Oho! Nekom nagli se mi zdite pri sklepanju!« je vzklila. »Povem vam, da se motite in da se ne jokam zato, ker bi se mi po kom tožilo.«

»Tak po nikomer se vam ne toži?« je počasi zategnil Noel, ugibaje na tihem, kaj neki je vzrok njenega obupa.

»Ne, po nikomer!«

Vnovič se je zasmejala.

»Kako zabavni ste! Tak ste mislili...«

Useknila se je, potlej si je pa obrisala oči in povzela:

»Če bi bila v koga zaljubljena, kakor mi hočete dopovedati, bi si bila pač njega izbrala, ne?... Denarja premorem hvala Bogu dovolj, da bi lahko spravila s poti vse nevarnosti.«

Mladi mož ni odgovoril. Dejal si je, da v ljubezni denar ni vse in da marsikaterim težkočam z njim ne prideš na konec.

»Vidim pač, da jokate, in če pravite, da ni ljubezen temu vzrok...«

»Povem vam, da o tem niti go-

vora ni, da niti govora biti ne more! Hudo mi je bilo le zato, ker sem se na lepem zavedela, kolikšno neumnost sem storila, ko sem si vas izbrala.«

»Hvala!«

»Misel, da imam moža, ki sem si ga kupila, se mi je zdajci zazdela tako neverjetna, da me je pri priči minilo vse zaupanje vame...«

»Če ni hujšega, si vam pač ni treba beliti glavó!«

»Kako da ne, ko sem pa za zmerom uklenjena!«

»Jaz tudi!« je mirno pripomnil Noel.

»O, vi ste možki, pri vas je druga.«

»Rekel bi, da sta neodvisnost in prostost za moškega mnogo dragocenejši dobrini kakor za žensko, kajti le-ta je svoj živ dan jetnica svojega spola in svoje strmežljivosti ali svojih predsodkov.«

»Že mogoče... Toda vi... vi ste pri tej zadevi... dobili... vsaj odškodnino!«

»Ah, res, denar!«

Obmolnil je, potlej je pa dogovoril:

»Ali ne bi hoteli biti tako dobri in pustiti ob strani denarno plat? Verjemite mi, slepi vam oči... tudi nasproti meni! Izobražen in dobro vzgojen možki se lahko vsak trenutek bogato oženi in ni nikjer zapisano, da bi moral vzeti prvo, ki jo kje sreča, in se zadovoljiti z njo.«

»In vendar ste vi tako storili!«

»Pardon,« je menil mirno mladi mož. »Pozabili ste, da sem zbežal pred neko zeleno oblečeno plesalko in da sem se vrnil šele tedaj, ko so mi povedali, da gre za neko drugo...«

Marcela se je ob spominu na ta pripetljaj nehote nasmehnila.

»Res je. Torej ste si me nekako izbrali.«

»Rajši sem vas videl ko katero drugo, to vsekako drži. Toda zdi se mi, da tudi vi...«

»O, jaz...«

»Pravili so mi, da ste si ogledali več kandidatov...«

»To že, toda od tod pa do sklepa, da sem si vas izbrala — ne, to bi bilo vendarle nekoliko pretirano!«

»Ko pravite, da ni v vašem srcu nobene druge moške podobe... da se vam po nikomer ne toži...«

»Tega ne pravim samo: to trdim!«

Nasmehnil se je; njena odločnost ga je zabavala.

»Nu,« je menil veselo, »če se vam res po nikomer ne toži, bom pa nemara tudi jaz dober!«

»O!« je oporekla in se zgrozila.

»Nekom hitri se mi zdite!«

»Smrt božja — ko je pa pot prosta!«

Dotlej se je nevede dotikala Noelovih ramen. Takrat se je vnovič odtrgala od njega.

»Ali vas moram že zdaj opozarjati na najin dogovor?« je menila, delaje se užaljeno.

»Nikarite se preveč truditi!« jo je veselo zavrnil. »Imeniten spomin imam in ta trenutek me prav nič ne mika, da bi kršil pogodbo. Toda kot svojem možu mi vsaj to veselje privoščite, da mi ne bo treba tekmovali s podobo iz vašega spomina — s podobo, ki bo tem mogočnejša, čim bolj jo bo vaša ženska domišljija nehoče krasila z vsemi odlikami, ki jih pri meni pogrešate.«

Marcela se je porogljivo našobila.

»Tak se bojte primerjav?«

»Človek se jih mora vselej bati, kadar ni boga ljubezni, da bi drugemu prizanesljivo zavezal oči.«

»Eh!« je zategnila, nekoliko potolažena po tem neprisiljenem kramljanju. »Morda je pa le boljše tako in sem bila nespametna, da sem se jokala: ta zakon z vami le ne bo tako smešen, kakor se vidi na prvi pogled.«

»Menda,« je pritrdil. »Posebno če bo imela draga madame nekoliko dobre volje in mnogo prizanesljivosti z menoj... S svoje strani bom pa prispeval kar najiskrennejše spoštovanje in vljudno galantnost... V takšnem okviru utegne biti najin zakon hudo spodbuden in bi znal dajati zgled vsem novodobnim mladim zakoncem.«

»Bravo! Imenitno! Na vse zadnje bom še verjela, da sem napravila dobro kupčijo, ko sem si vas izbrala.«

»O tem sem tudi prepričan,« je menil, ne da bi bil trenil z očmi. »Vsekako boljše, kakor sami mislite.«

Njegov dvoumni nasmeh ni izdal, ali se šali, ali misli za res. Mladi mož ji je pomagal, da se je udobno zleknila na ležišču.

»Ali smem upati, da boste zdaj mirno spali?«



Vam bo pripomogel, da spet dosežete zdravje s pomočjo zdravilnih svojstev, ki jih vsebujejo rastline.

Ne bodite sovražnik samemu sebi! Bolečine v PREHODNIH LETIH in pri MESEČNEM PERILU (menstruaciji) Vam bo ublažil HERSAN čaj.

Ali Vam je nadležna DEBELOST? Ali hočete postati VITKI? Potem pijte HERSAN čaj!

Zakaj bi trpeli za REVMAZMOM in PUTIKO (gihtom), če to ni potrebno. HERSAN čaj je sredstvo, ki more olajšati Vaše bolečine.

HERSAN čaj pomaga pri ARTERIO-SKLEROZI in HEMOROIDIH (zlati žili).

All res ne veste, da je HERSAN čaj dobro sredstvo pri OBOLJENJU ZELODCA, JETER in LEDVIC?

HERSAN čaj dobite samo v ORIGINALNIH OVITKIH v vseh lekarnah. ZAHTEVAJTE brezplačno BROŠURO in VZOREC pri:

»RADIOSAN« ZAGREB
Dukljanova ulica 1.
Reg. S. št. 1934-33.

»Da,« je odgovorila malce porogljivo. »Ali me niste mar pravkar prepričali, da sem tako rekoč zadela glavni dobiček v zakonski loteriji? Zelela bi le, če nečete, da bi začela o tem dvomiti,« je povzela nato, delaje se zdajci pretirano strmežljivo, »da ne bi več dolgo stali zraven mene v samih nogavicah. S stališča spodobnosti se mi zdi, da greste vendarle nekoliko predaleč!«

»Res je, zato vas tudi prosim, da mi oprostite. Toda če želite, da me ne boste spet videli kraj svojega ležišča v še bolj pomanjkljivih oblačilih, vas prosim, ne začenjajte novega jokanja! In preden vas pustim, madame, da grem spat, vam še nekaj priznam: ženskih solz se strašno bojim. Ali so iskrene, in se ogorčim, ko vidim, kako ženska joka, ne da bi jo mogel potolažiti — ali pa niso iskrene, in takrat me oblije kurja polt, ker moram gledati takšno solzavo komedijo.«

Medtem se je bil vrnil k svojemu ležišču in se je zleknil na njem.

Pri Noelovih poslednjih besedah se je Marcela zdajci vzbela na kormolcih. Obšla jo je bojovitost.

»Ali bi smela vedeti, dragi gospod, v katero kategorijo ste dell moje solze?«

»Vaše?« je zategnil Noel.

Potem se je pretegnil in malomarno zazehal. Potlej šele je nadaljeval:

»Vaše sem del v kategorijo dobrodne rose, ki pomaga soncu, da cvetke vzcveto. Vaše solze so otroške... solze nedolžnega otroka, ki še ne pozna težav življenja in se podzvestno razjoče, ker se mu je zvezda utrnula na nebu, ali pa ker mu je dež razkuštral zlate kodrce... Vaše solze, madame? Zal mi je, da vam moram reči: brez utemeljitve so, brez globine, pa tudi brez posledic, zgolj za to, da vam potolažijo živce. S tem, ljuba moja prijateljica, vam želim prijetno spanje in voščim lahko noč... Neizkušeni deklič ste še in jaz vaš pokorni služabnik.«

Potegnil je odejo k sebi in se obrnil, da bo zaspal. Tako seveda ni videl oči, plamtečih od ogorčenosti, ki jih je zdajci uprla vanj njegova sopotnica.

»Deklič!... Podzavestne solze!... Ljuba moja prijateljica!...«

Smrt plešavosti, Morana



je vsakomur potrebna, to dokazujejo mnogostevilne zahvale dan za dnem.

»MORANA«, dišeča kozmetična tekočina, ne glede na stanje las uspešno pomaga.

Takoj izginejo prihlaji, črečni, lisaji itd. Hrani lasce, krepi korenino.

Takoj ustavi izpadanje las in na plešastem mestu zrastejo novi lasje.

Zahotajte v frizerskih salonih umivanje glave samo z »MORANO«. Pošljamo po povzetju steklenico din 40,—, poštnina din 7,—.

Moderna kozmetika »Morana« Split
Ako ne boste zadovoljni z u-pohom, Vam denar vrnemo.

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU!

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN CENIK
MEINEL & HEROLD
D.O.O. ZAL.
TRGOVNE GLASBIL MARIBOR št. 193

Marcel Allain in Pierre Souvestre:

Krivnostni Fantomas

Detektivsko - kriminalni roman

41. nadaljevanje

Z Dixonovimi ključji je odklenil nadzornik vrata. V pritličnih sobah ni našla ničesar sumljivega, zato sta krenila v prvo nadstropje. Tik Dixonove spalnice je bila neke vrste ropotarnica in vrata v njo so bila na stečaj odprta. Na tleh so ležala pisarna in razne listine.

Juve se je zdel nered sumljiv. Prižgal je svetlo in stopil dalje noter. Zdalji je mirno dejal:

»Kajpak, vlom v blagajno!«
Velika železna blagajna, pritrjena na zid, je bila na več krajih navrtana. Na prvi pogled je Juve ugotovil, da so v njo izvršili strokovnjaki. Najprej ga je svedela zanimajo, ali so sploh kaj ukradli in kdo bi utegnil biti vlomilec.

Pozorno si je ogledal tla, potlej je pa vzel nekaj od stopinj umazanih listin v roko. Z merilom je koj izmeril dolžino in širino in si skrbno zapisal mere. Potlej je odšel na vrt, ne da bi se zmenil za sosedno sobo, ki je ležal v njej lastnik vile pod nadzorstvom doktorja Plassina. Orožniški vodnik mu je koj po prihodu na vrt javil, da se je Dixon prebudil.

Juve tudi ni hotel v Dixonovo sobo ekozi vrata, temveč je splezal po lestvi navzgor.

Pri vstopu je ugotovil, da so bila orožnikova opazovanja točna, zakaj v sobi res ni bilo opaziti nobenega nereda. Na medenasti postelji je ležal orožniški Dixon.

Juve se je predstavil zdravniku in se s toplimi besedami pozanimal za ranjenčev počutje.

»Mister Dixon je močno zmlinčen,«
gospod Juve, v pravem pomenu besede zmečkan. Prava sreča, da ima tako močne mišice, sicer bi ga pritisk zmel...«

Juve si je oddahnil. Zdravnikova diagnoza ga je močno zanimala, zakaj spomnil se je, da je pred kratkim že slišal nekaj sličnega. Saj res, lady Belthamova je bilo popolnoma zmečkal; vse njene mišice so bile zmlinčene in vse kosti zdrobljene...

Niti z očesom ni trenil, ko se je spomnil te skrivnostne smrti, temveč je začel, zvest svoji metodi, Američana tako logično in tako jasno izpraševati,

da mu je bilo treba samo odgovarjati. »Povejte mi, mister Dixon, kaj se je zgodilo v minili noči? Bržčas ste se snoči večerjali v Parizu?«

»Ne, gospod, doma sem bil, popolnoma sam...«

»Ali zmerom doma večerjate?«

»Ne, toda včeraj sem imel od petih do sedmih trening, ker bi se moral jutri biti z Johnom Samom...«

Čez nekaj sekund je Juve spet povzel:

»Ali mislite, da je vaš nasprotnik John Sam v kakšni zvezi z vašo nesrečo? Ali se je mar hotel ogniti boju?«

»Izključeno! Črncec je pošten športnik in mu takšne nečedne stvari se na um ne pridejo. Razen tega stanuje v Bruslju in bo prišel šele jutri v Pariz...«

»Kaj ste delali po večerji?«

»Postrežnico sem poslal domov, zaprl sem vsa okna, zaklenil vsa vrata, potlej sem pa legel spat...«

»In kaj se je potlej zgodilo?«

»Kmalu sem trdno zaspal, toda ponoči me je zbudil čuden šum. Zdelo se mi je, ko da bi podgane glodale vrata. Skočil sem pokonci in udaril s pestjo ob vrata, da bi napodil nadležne živali. Šum je resda ponehal in spet sem zaspal...«

»Kakšne četrte ure pozneje sem se znova zbudil; zdelo se mi je, da sem slišal korake na stopnicah...«

»Takrat ste pač menda pogledali kaj je?«

»Američan se je nasmehnil:

»Gospod komisar, menda me nimate za strahopetca?... Res sem hotel pogledati kaj je, toda — in zdaj pride tisto nerazumljivo — ko sem iztegnil roko na posteljno omarico, da bi prižgal luč, sem začutil, da se je nekaj vrglo na mojo posteljo in začelo vleči za rjuhe. Še preden sem utegnil pogledati kaj je, sem bil že ves ovit ko kos zvitke šunke. Desno roko, ki sem jo držal iztegnjeno, mi je nevidni napadalec nenadejano pritegnil k telesu — in od tistega trenutka dalje sem se dobrih deset minut z vso močjo boril zoper ta strašni, nepojmljivi objem, ki je postajal od minute do minute trši...«

»Laso bržčas! je tiho dejal zdrav-

nik, ki je tanko prislusnil pripovedovanju.

Juve ni odgovoril; imel je svoje misli... Zdalji je vprašal:

»Ali ste si sploh lahko mislili, kaj vas tako stiska?«

»Niti malo ne. V sobi je bilo temno ko v rogu. Ničesar nisem videl. Samo to se spomnim, da je bil objem čudno hladen, skoraj vlažen...«

»Moker las!... je spet pripomnil zdravnik in prikimal z glavo, zakaj bil je prepričan, da je pogodil resnico.

Juve ni bil tako brž zadovoljen; z namrščenimi obrvmi in z nagubanim čelom je vprašal dalje:

»Ali ste morali rabiti mnogo moči, da ste se ubranili hudega pritiska?«

»Nečloveško moč, gospod komisar. Če bi ne imel tako jeklenih mišic, bi me bila tista skrivnostna reč gotovo zmel...«

»Imenitno,« je odgovoril Juve, »saj to je — kar sem hotel vedeti.«

»Vam se zdi to imenitno?« je nekam začudeno vprašal Američan.

Juve se je z nasmeškom opravičil. Dejal je, da je z njegovim popisovanjem zadovoljen samo zato, ker se nekam ujema z njegovimi domnevanji.

Juve je bil resda čedalje bolj prepričan, da sta si napad na Američana in umor lady Belthamove v bistvu zelo podobna. Torej je moral imeti v obeh primerih isti človek svoje prste vmes!

Američan se je na srečo rešil, saj spričo njegovih jeklenih mišic ni to nič čudnega; nesrečna slabotna ženska — lady Belthamova — se pa ni mogla z ničimer ubraniti jeklenega prijema!

Spričo podobnosti obeh hudodelstev je Juve sklepal: Včerajšnje srečanje Dixonu z lepo Jozefino torej ne bo zgolj slučaj; tudi Chaleek in Loupart ni bila le slučajno v »Krokodilu«; jasno je, odkod veter veje! Brez dvoma so se hoteli malopridneži znebiti Dixonu. Pa še okradli so ga povrh — kar tako mimogrede!

Juve je vprašal dalje:

»Ali ste imeli mnogo denarja v blagajni?«

Američan se je zdrznil:

»Ali so me oropali? Ali je vse izgubljeno? Prosim vas, povejte mi, brž mi povejte, ali je blagajna prazna?«

Juve je pritrdilno prikimal.

Dixon je komaj slišno spregovoril: »Pet sto tisoč frankov, gospod. Pet sto tisoč frankov so mi ukradli. Sicer nosim denar zmerom sproti v banko, le tokrat sem ga imel že štiri dni doma. Prav danes sem ga hotel vložiti... Zdal se točno spomnim, medtem ko sem se boril z nevidno pošastjo, sem slišal v ropotarnici korake, malo potlej razbijanje in vrtenje... Ti lopovi so mi jo nesramno zagodili!«

»Nikar, nikar se ne razburjajte! je dejal zdravnik. »Še vročico utegnete dobiti. Ne smem vam dovoliti nadaljnega razgovora.«

»Samo še trenutek,« je prosil Juve. »Še nekaj važnih vprašanj imam na jeziku.«

Komisar je začel naglo zaeliševati dalje:

»Kako dolgo vas je nevidna pošast držala v kreppljih?«

»Najmanj deset minut... potlej nisem ničesar več slišal. Trpel sem grozne bolečine; kar vznuk sem padel na posteljo, in potlej — sem bržčas omedlel...«

»Ali za glavo niste več vsilili?« je vprašal s posebnim poudarkom Juve.

»Prav gotovo ne.«

»Vrata od spalnice so bila potem-takem vso noč zaklenjena?«

»Vso noč!«

»In razbito okno — pa strelji ob šelih zjutraj?«

»To imam jaz na vesti,« je dejal Američan, »iz postelje sem streljal, da bi ljudi opozoril.«

»To sem si koj mislil,« je pripomnil Juve.

Potlej je pokleknil komisar na tla in si natanko ogledal preprogo. Ničesar ni našel, le na medvedjem kožuhu pred posteljo je opazil nekaj lepljavih kapel krvi; zdelo se je, da je morala tód čez smukniti kakšna spolzka gmota...

»Čudno,« je zamrmral Juve.

Potlej je odgnal baržunasto zaveso na vratih, in ko ei je vrata natanko ogledal, ni mogel udušiti vzklika začudenja. Kakšnih deset centimetrov nad tlemi je bila v vrata vžagana okrogla luknja, kakšnih petnajst centimetrov v premeru.

»Ali ste vi izžagali to luknjo?« je vprašal Juve.

»Čemu neki! Še živ dan je nisem opazil!« je presenečeno odgovoril Američan.

Doktor Plassin je bil navdušen spričo Juvovega odkritja.

»No vendar! Saj sem že precej v začetku dejal, da je bil laso. Skozi to luknjo ga je napadalec vrgel v sobo...«

»Takšen metalec lasa se do danes ne najde,« je dejal Juve, »komaj slišno zamrmral Juve.«



Naš pravi domači izdelek!

Pod oknom je klical vodnik Ver-

dier: »Gospod komisar, postrežnica je tu...«

Juve je pogledal na uro:

»Pol deseti; še utegnem...«

Stopil je k oknu in odgovoril oro-

žniku: »Naj počaka, precej pridem.«

XLVIII

Nova sled

Juve je bil strašansko slabe volje. Tekal je po sobi gor in dol, ne da bi spregovoril besede. Fandor je na pol čepel v klubjaku in nestrpno kadil cigareto za cigareto. Oba sta vneto nekaj premišljevala. Človek bi zblaznel, ei je ponavljal Juve, Loupart, Jozefina, Chaleek, zdaj pa še ta preleti Dixon — kako naj je človek zasleduje toliko sledi hkratu — in povrh še po nobeni kaj pride do cilja ne pride. Strela z jasnega!

Naposled je Fandor prekinil molk: »Trdno sem prepričan, da Dixon nima niti najmanjšega opravka s temi lopovi. Verjetneje se mi zdi, da je Loupart z Jozefinino pomočjo izvršil vlom pri Američanu.«

»Za stran mene,« je godrnjavo odgovoril Juve. »Zadeva me prav malo zanima. Zanima me zgolj tisti skrivnostni laso, ki o njem venomer trobi doktor Plassin. Če to uganko rešim, bom rešil še marsikaj. Edino to je zdaj važno!«

»Po kateri sledi jo boš ubral? Ali boš Dixonovo hišo še dalje nadzoroval?«

»To je brez pomena, tam ne bo kaj prida. Z druge strani bom zagrabil.«

Nadaljevanje na 8. strani

7. nadaljevanje

»Odprite ušesa in oči,« je spregovoril polkovnik Strong iz svojega mračnega kotička, »...o, vi bratje s te in z one strani hribovja... Mi že netimo plamen! In Alah se bo z jezimi očmi oziral na vas in bo z jezimi ušesi poslušal... če ne boste tudi vi z nami... dokler ne bo vsa resnica eno samo plameneče morje...«

Zdal se je zdelo ukleto prebito. Priljubljeni klci in kriki so se oglašali z vseh strani.

»Aj! Mi netimo plamen!«

Neki duhovnik, nekakšen mulah, je zdajci stal v sredini krčme. Njegova glava je bila golo obrta. V očeh so se mu utrinjali bliski. Njegov izžeti obraz je drhtel. Ves razjaren je začel svoj govor in kar je govoril, me je navdalo z zanosom. Pripovedoval je, da so mohamedanci z Azijekega višavja že zdavnaj netili plamen. In veliki šohd, ki ga je omenil brat, ni več daleč. Že je napovedan. Brat naj le pride in uteši svojo nestrpnost. Takrat bo na lastne oči videl in na lastna ušesa slišal, da je vse pripravljeno.

Prekrasno... preimenitno... Strong je zadel v črno in jaz sem ga občudoval.

In kar smo potlej še slišali, nam je bilo do kraja zadosti. Čez nekaj dni, namreč natanko čez štiri dni, bo šohd, tu v Pešavarju. Kdor hoče priti poslušati, mora samo geslo poznati.

Geslo... no, niti trenutek nisem dvomil, da ga ne bi Binns ali Strong ali pa oba že v prihodnjih minutah poznala.

In več nocoj res nismo hoteli izvedeti, zakaj spet so pričeli govoriti o boju poti v Mekko.

Strmel sem v Binnsa, ki me je za hip ošinil s pogledom — in Binns mi je prikimal.

No torej: geslo že pozna!

Vstal je in prosil svoje brate dovoljenja, da sme oditi k počitku, in medtem ko jim je voščil Alahov blagoslov, se je izmuznil in izginil.

Četrte ure kasneje sem storil še jaz takisto.

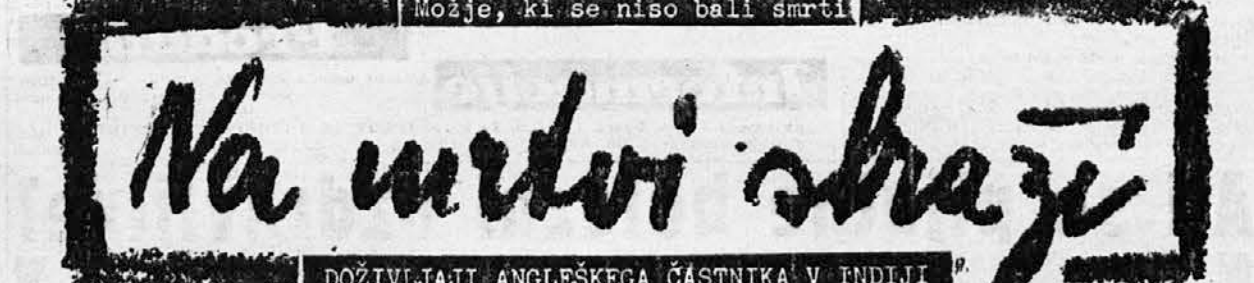
Ko smo se pred obzidjem spet sešli, sem Binnsa najprej vprašal:

»Kje ste pa staknili ta zeleni turban?«

»Mir,« je odgovoril, »zastran tega popoln mir! Bom že o priložnosti pojasnil.«

»Prav,« sem odgovoril, »le kje ste Hardecastla pustili?«

Možje, ki se niso bali smrti



»Dojenčka?« se je skušal spomniti, »la sedi za vogalom v kavarni.«

Zavili smo tja in res je sedel naš dojenček za mizo. Njegov turban se mu je malo zmalčil in njegovi ko slama rumeni angleški lasje so mu preborno kukali izpod njega. Na vso srečo ni bilo to v tej zavrženi kavarni, ki takega in Binns mu je spretno potisnil radovedne kodre spet pod pokrivalo.

Polkovnik je bil vesel, da nikoli tako.

»Zdal pa brž k Allanu!« je ukazal.

Saj res, k Allanu!

Allan je bil po poklicu veletrgovca, sam Bog si ga vedi s čim. Za to se nismo nikdar zanimali. On je bil najimenitnejši človek v Pešavarju, njegova žena pa najmlajša oseba v vsej Indiji. Že nekaj mesecev je prebival tukaj, jutri se bo pa odpeljal spet čez morje in se je nocoj slavnostno poslavljaj.

Torej brž domov, cunje dol in frak nase!

Veselica pri Allanu je bila že posteljena v razmahu, ko smo pristorkljali. Plesali so že, da se je kar kadilo.

Kakšnih šesdeset oseb se jih je zbralo, šunder je bil pa tak, ko da bi jih bilo najmanj sto. Kolovratil sem po sobanah, pozdravil sem tu in tam znanca, a potlej, blizu palme ob oknu — sem obstal ko ukovan.

Svojim očem nisem verjel.

Komaj sem prišel do sape, sem brž poiskal polkovnika Stronga. Zabubil se je bil v pogovor z majorjem Dunneym in sprva ga nisem mogel spraviti ven. Oba sta jahala istega konja, in sicer konja o kačah, in oba sta bila doma v tej strahotni vadi, oba sta pošiljala strokovnim zoološkim listom nešteto prispevkov, bila sta častna člana neštetihih zooloških društev in kjer koli sta se ta dva

sicer prihodna moža sešla (in sešla sta se kakor se je zdelo zmerom), sta se pogovarjala o kačah.

Tak pustite mi vsaj urico zasebnega življenja! me je besno nahrulil polkovnik Strong, ko sem ga prošil za razgovor. In major Dunney je nekaj zamrmral o mladih častniških stremuhih, ki se ceo v fraku ne morejo znebiti vonja po komisu.

Nisem mu zameril. Bil sem preveč razburjen.

Polkovnik Strong me je sprva poslušal prav nerad in zehaje, potlej je pa vzrožil.

»Vraga,« je zarenčal, »ali imate mar večsah privide?«

Pridušil sem se, da jih tokrat nimam.

Polkovnik je sledil z očmi mojemu pogledu, potlej sva pa z vabila Binnsa iz bara in naročila vse potrebno.

Dejal je samo: »Torej... na delo!«

V prihodnjih minutah se je zgodilo tole: polkovnik Strong se je malomarno približal vratom in izginil. Postavil se je na stražo ob vrtnih vratih, kakor smo se bili zmenili. Barney Binns je šel za njim, obstal je pa pri vhodu v dvorano. Jaz sam sem z rokami v žepih in s cigareto v ustnem kotu koracal med plešočimi pari. Tu in tam so me podražili s kakšno besedo, a odgovora jim vendar nisem ostal dolžan, zakaj odrezavost me še ni bila minila.

Ko je orkester utihnil in so se pari razgubili, ti po hladno pijačo, drugi istočasno mimogredečo flirto, sem stopil k poročniku Hardecastlu, ki jo je baš ponosno mahal k izhodu z neko očarljivo lepo damo; zdelo se je, da ga je popolnoma omamila.

»Hardecastle,« sem dejal in se poskušil bolščaje v njegovo damo delati osuplega in začudenega, kakor bi bil pravkar padel z neba; poskus se mi je imenitno posrečil.

»Doj, kako srečen slučaj!« sem zagostolel. »Neizmerno me veseli, madam, da vas spet vidim!«

In tako je stal prihodnjo sekundo Hardecastle ves sum in se grizel v ustnice od ogorčenja in užaljenosti, zakaj jaz sem bil že zavil z njegovo damo v stran, ne da bi se bil zmenil zanj.

Zal mi je,« sem ji krotko dejal, »toda pri priči boste zapustili to hišo. Mesto tudi. In Indijo sploh. Ali me razumete? Pri svojem prijatelju Lenhaju ste mi sicer — seveda nehoti — rešili življenje in gentleman tega ne pozabi. Zato vam dam eno priložnost. Pet minut imate časa, da se neopazno odstranite. Če po preteku teh petih minut še ne boste odšli, vas bom moral dati aretirati.«

Mahnila me je na moč ravnodušno pogledala. Prekrasna je bila. Obklečena z najboljšo popolno in poslednjo preprostostjo. V črno svilnato obleko, do tal dolgo in zapeto skoraj pod brado. In niti enega samega drugega kamna za okras niti prstana na roki niti ovratnice niti v lasih bisernega venca.

»Še to mi lahko zaupate,« sem nadaljeval, »kako ste prišli k našemu prijatelju Allanu. Nočete? No, bom pač pozneje sam Allana vprašal. Sicer pa — vaša predrznost se mi vidi zgledna. Saj ste si vendar lahko mislili, da boste tu nekoč tudi mene srečali. In vendar ste tvegali? Temu moram pač reči hrabrost!«

»Hrabrost v hudo zoprni stvari,« sem še dodal srdito.

Ona se je smehljala.

»Morala sem tvegati, Digger Graven,« je vnenaroma odgovorila. Moje že itak čedno ime je izgovorila kar sladko in tudi sicer je govorila tako prikupno, vabljivo in neprisiljeno, da mi je bilo pošteno žal ob zavesti, da je med tistimi, ki se jim je prostovoljno pridružil.

»Morala sem tvegati, Digger Graven,« je vnenaroma odgovorila. Moje že itak čedno ime je izgovorila kar sladko in tudi sicer je govorila tako prikupno, vabljivo in neprisiljeno, da mi je bilo pošteno žal ob zavesti, da je med tistimi, ki se jim je prostovoljno pridružil.

»Morala sem tvegati, Digger Graven,« je vnenaroma odgovorila. Moje že itak čedno ime je izgovorila kar sladko in tudi sicer je govorila tako prikupno, vabljivo in neprisiljeno, da mi je bilo pošteno žal ob zavesti, da je med tistimi, ki se jim je prostovoljno pridružil.

»Morala sem tvegati, Digger Graven,« je vnenaroma odgovorila. Moje že itak čedno ime je izgovorila kar sladko in tudi sicer je govorila tako prikupno, vabljivo in neprisiljeno, da mi je bilo pošteno žal ob zavesti, da je med tistimi, ki se jim je prostovoljno pridružil.

»Morala sem tvegati, Digger Graven,« je vnenaroma odgovorila. Moje že itak čedno ime je izgovorila kar sladko in tudi sicer je govorila tako prikupno, vabljivo in neprisiljeno, da mi je bilo pošteno žal ob zavesti, da je med tistimi, ki se jim je prostovoljno pridružil.

Celo v tej minuti, ko je bila v najhujši nevarnosti, ni bilo na njej niti diha kakršne koli živčnosti. Bil sem ko uročen.

Uročen sem, uročen tja, pri priči mora izginiti!

»Morala sem tvegati,« je čudno mehko ponovila, »za tega se resda nisem nadejala, da bom tu v s našla. Ne vem, zakaj se tega nisem nadejala. Morda sem se zanesla na srečo...«

»Pojdite zdaj,« sem dejal, »in če se bova prihodnjik srečala, bo bržčas za enega izmed naju zadeva prav grenka.«

V tistem trenutku sem opazil, da je je poročnik Hardecastle besno rezal k nama.

Kar mislil sem si, kaj bi rad. Zato sem mu stopil nekaj korakov naproti. Ko sem mu pogledal v obraz, sem že vedel, kako ga moram prijeti.

»Poročnik Hardecastle,« sem tiho dejal, »raduam vam ukazujem, da odidete pri priči v pivnico in me tam počakate.«

Ubogi mladenič je zastrmel v smejči se leskoti Mahrilin obraz in je zardel ko mak.

»Stolnik Graven,« je odgovoril med stisnjenimi zobmi, »doslej še nisem doživel, da bi starešina svojo uradno oblast izražal v zasebne namene, in zato bom...«

»Hardecastle,« sem mu resno skočil v besedo, in kadar sem se v resnosti zaval, ni bilo dobro črešnjež z mano zobati — to so pri stotnjici le predboro vedeli. »Hardecastle, pri priči boste odšli v pivnico, sicer vas dam še to minuto zapreti.«

V dušo me je bolelo, da sem ga moral tako trdo prijeti, toda sicer bi mi bil gotovo nasul popra v juho. Gledal je ko ris in zdelo se je, da mi bo vsak hip skočil za vrat. V sinjih očeh mu je trpolet pretek oreni in vsa njegova lepa postava se je prihulila, ko da bi se hotel že prihodnji trenutek ko tiger zagnati vame.

Vse to se je zgodilo bliskovito in besede, ki sva jih izgovorila, so sikale skoraj šepetaje med nama sem in tja.

Med tem časom je stala lepa žena zldolgočasno poleg mene, ubogemu mladeniču pa še pogleda ni privoščila.

Obrnil sem mu hrbet, a bil sem pripravljen, da se bo koj spet ustopil predme in bo izzval do skandala... Nebo je bilo pa dobrohotno — z njim in z menoj — in odplazil se je proti pivnici, onemel sicer, a gotovo kuhajoč togoto.

Dalje prihodnje

SKRIVNOSTNI FANTOMAS

Nadaljevanje s 7. strani

Predvsem moram dognati, kdo je bila družabnica lady Belthamove in kje zdaj tiči. Po vsaki ceni moramo stakniti to madame Raymondovo. Mislim, da bomo potem dobršen korak dalje...

»Misli sem, da si prepričan o tem, da je bila Jozefina družabnica lady Belthamove! Vsaj meni si takrat par pošteno prikupil zabrusil v obraz, ko ti nisem hotel takoj verjeti...«

Juve se je v zadregi popraskal za ušesom:

»Pozneje so me obšli dvomi, ko sem spet razmišljal o stvari. Zastran tistih prijaznosti mi moraš že oprustiti...«

»Torej ne misliš več, da je madame Raymondova istovetna z Jozefino?«

»Vsa ta zadeva je tako zamotana, da se mi ne zdi nič več nemogoče. Imam pa dovolj tehničnih vzrokov, da dvomim v svojo prvo domnevo. Seveda zaradi tega ne bom pustil Jozefine v nemar, zakaj zadeva z Dixonom bržčas ni nedolžna. V prihodnjih dneh bom gledal temu dekletu hudo na prste, predvsem pa morava po vsaki ceni zvedeti kaj gotovega o madame Raymondovi...«

»Kako bova to storila? Poročilo prijavnega urada ni kaj prida. Odpolovila neznano kam...«

»Ali ni vrtnarjeva žena rekla, da je bila Raymondova nekoč igralka ali nekaj sličnega?«

»Da, to je res rekla...«

»Zdaj se spominim; saj ti, Fandor, menda poznata Bonardina, igralka iz Velikega teatra. Morda bi lahko ti kaj izvedel, morda ti lahko on svetuje, kam bi se zatekel, da poiščeš kaj o Raymondovi...«

»Koj jutri dopoldne ga bom obiskal. Strela! nekam kasno je že. Odiiti moram. Lahko noč, Juve!«

Komisar je spremil prijatelja do vrat:

»Lahko noč, mali! Važne novice sporoči na policijsko ravnanje. Ne bi red, da me v prihodnjih dneh obiščeš doma!«

Igralec Bonardin je bil najemnik prijaznega trisotnega stanovanja na

Lepicovi cesti. Čeprav je bil šele pet in dvajset let star, je že hudo slovel. Pravili so celo, da je najimenitnejši igralec za vesele igre.

Ko je Fandor pozvonil, je slišal iz sobe zvonki glas mladega gledališkega junaka.

Fandor je povedal svoje ime.

»Trenutek!« je vzkliknil Bonardin. »Ze pridem!«

Nekaj sekund pozneje so se odprla vrata in prikazal se je igralec, oprt na polico, z levo nogo do kolena v debelih povojih.

»Za pet ran božjih, kaj se je pa vam zgodilo, Bonardin?«

»Ph, z motorjem sem se ponesrečil!« je smeje se odgovoril Bonardin. »Kar noter, Fandor! Ob izvrstni negi po božjih sester nogentškega samostana se mi že na bolje obrača. Prihodnji teden bom menda že lahko spet nastopil...«

Opiraje se na levi ob palico, na desni na Fandorjevo ramo, je igralec previdno stopal v svojo delovno sobo in se tam zleknil v globok klubnjak.

»Prav zdaj se mi je morala pripetiti ta neprijetna zadeva, ko imam tako imenitno vlogo. Da, Fandor, odkar sva se poslednjič videla, sem že pošteno napredoval. Pa mi še zmerom ni dovolj. Hotel bi nekoč postati tako slaven kot Tarriche, Gémier, Valgrand, Dumény...«

Sprito Valgrandovega imena se je Fandor zdrnil. Pri priči se je spomnil skrivnostnega hudoodelstva, ki sta se za njegovo razkritje z Juvom toliko pehala.

»Zakaj se le nisi z Juvom prej spomnila tega Bonardina, ki bržčas kaj ve o fantastični aferi Valgrand-Gurn-Fantomas?« se je po libem zmerjal Fandor.

Ker je Bonardin molčal, je časnikar kar na lepem sprožil pogovor:

»Saj res: Valgrand! Spomin se neke prav zmotane pustolovščine tega igralca, ko je pred leti igral vlogo morilca Gurna. Ali se vi še kaj spomnite tega? Povejte mi no kaj!«

Bonardin se ni dal prositi:

»Valgrand,« je začel, »je bil po premieri tiste strahotne in nad vse

uspešne igre popolnoma izčrpan. Tudi ostale igrance je razburila igra ubila, za Valgranda pa vem, da je bil popolnoma na kraju svojih moči.

»To posebej poudarjam, da vam bo tedanje igralstvo razpoloženje jasno. Pri ponovitvi igre je moral njegovo vlogo igrati neki drugi igralec...«

»Naš tovariš je koj po predstavi odšel iz gledališča... drugi dan ga pa ni bilo več k skušnji in tudi k predstavi ne. Zato je moral v poslednji minuti drugi vskočiti zanj... Čez dva dni smo poslali v njegovo stanovanje, pa ga ni bilo doma. Služabnik je dejal, da ga že dva dni ni videl.

Radio Ljubljana

od 10.—16. dec. 1936

ČETRTEK, 10. DECEMBRA

12.00: Simfonične pesnitve (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Vesel spored (Radijski orkester) ■ 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nacionalna ura ■ 19.50: Predavanje Akcije za razširitev ljublj. bolnice ■ 20.00: Pevski koncert gđe. Anice Kristanove ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Koncert na dveh klavirjih (gđeni. Boža Saplja in Silva Hrašovec) ■ Konec ob 23. uri.

PETEK 11. DECEMBRA

11.00: Slovenska ura: Kaj naj čitam? (dialog, vodi g. Arnošt Adamič) ■ 12.00: Odmevi iz naših krajev (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Zvoki iz Španije (plošče) ■ 18.00: Ženska ura: Zena in pravo (g. dr. Donata Capuder) ■ 18.20: Ciganski orkestri (plošče) ■ 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nacionalna ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Prenos koncerta Ljubljanske Filharmonije: Dirigent Bojan Ikonomov iz Solije ■ 22.00: Čas, vreme,

poročila, spored ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA 12. DECEMBRA

12.00: Plošča za ploščo — pisana zmes pesmic veselih in godbe za ples ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Plošča za ploščo — pisana zmes godba vesela in pesnice vmes ■ 14.00: Vreme ■ 18.00: Za delopust! (igra Radijski orkester) ■ 18.40: Pogovor s poslušalci ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nacionalna ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: Zunanja politika (g. dr. Alojzij Kuhar) ■ 20.20: Kar vsem ustreči ni mogoče, a to obištevno naše hoče! (Pisan večer, sodelujejo člani rad. igr. družine, besedilo so napisali poslušalci, uredila sta ga in vodila večer ob uporabi vsakovrstnih plošč: Jožek in Ježek.) ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Za vesel konec tedna (igra Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA 13. DECEMBRA

8.00: Vesel nedeljski pozdrav (plošče) ■ 8.30: Telovadba (15 minut za ženske, 15 minut za moške, vodi g. prof. Marjan Dobovšek) ■ 9.00: Čas, poročila, spored ■ 9.15: Solistični koncert na flauti, g. Bernard Filip, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek ■ 9.45: Verski govor (g. prior Valerijan Učak) ■ 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice ■ 11.15: Prirejanje izložb (gosp. Stane Megušar) ■ 11.30: Otroška ura: Jurček in Jerica gresta po svetu (zvočna slika) ■ 12.00: Nekaj koračnic (plošče) ■ 12.15: Koncert slovenskih pevskih zborov s Sel in Radiš na Koroškem ■ 22.15: Vesel nedeljski večer (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 14. DECEMBRA

12.00: Zvoki iz daljnih dežel (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, obvestila ■ 13.15: Koncert baladne godbe (plošče) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Zdravniška ura: O prehrani sploh: Življenje v stradanju in obilju (g. dr. A. Breclj) ■ 18.20: Veseli dnevi v Kijevu, venček ukrajinskih pesmi (plošče) ■ 18.30: Slovenska narodna pesem (g. France Marolt) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nacionalna ura:

Početki narodno-političnega življenja v Podravju (g. Franjo Baš, profesor Ljubljana) ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Pevski koncert gosp. Edvarda Kovača s spremljevanjem Radijskega orkestra. Vmesne točke izvaja Radijski orkester ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Zvoki v odlomkih (igra Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

TOREK 15. DECEMBRA

11.00: Slovenska ura: Božič in Novo leto v verovanju slovenskega ljudstva (gosp. Vinko Möderndorfer) ■ 12.00: Iz Dvojakovih skladb (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Reproduc. koncert na wurliških orglah ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Pojdimo v daljni orient (plošče) ■ 18.40: Zmaga popolne vdarnosti Allahu (g. Franc Terseglav) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nacionalna ura: Gospodarski značaj Jugoslavije v raznih dobah (g. dr. Milan Marinković, Beograd) ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: Koncert zbora balalajk »Ruslan« ■ 20.50: Koncertni plesi (plošče) ■ 21.15: Klavirski koncert g. prof. Antona Trosta ■ 22.00: Čas, vreme, poročila, spored ■ 22.15: Jugoslav. operetna glasha in spevoigre (Radijski orkester) ■ Konec ob 23. uri.

SREDA 16. DECEMBRA

12.00: Slavne pevke (plošče) ■ 12.45: Vreme, poročila ■ 13.00: Čas, spored, obvestila ■ 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah) ■ 14.00: Vreme, borza ■ 18.00: Mladinska ura: a) Pragodobinska najdišča (g. prof. Srečko Brodar), b) Ročna dela: Kako si naredimo jaslce (gosp. Zdravko Omerza) ■ 18.40: Racionalizacija industrije (g. Avgust Kuhar) ■ 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila ■ 19.30: Nacionalna ura: Vprašanje socialnega in pokojninskega zavarovanja trgovskih in privatnih nameštencev kraljevine Jugoslavije (Djordje Djordjevič, Beograd) ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos opere iz Narodnega gledališča v Ljubljani, v I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar), v II. odmoru: Čas, vreme, poročila, spored ■ Konec ob 23. uri.

MALI OGLASI

Mali oglasi socialnega značaja računamo po 25 par za besedo, trgovske in podobne pa po 50 par za besedo. Preklasi in trgovsko-obrtniški oglasi, ki nimajo prodajnega značaja, stanejo po 1 din za besedo. — Za vsak mali oglas je treba še posebej plačati davek v znesku 150 Din. Kdor želi odgovor, dostavo po pošti ali če ima oglas šifro, mora doplačati še 3 Din. — Mali oglasi se plačajo vedno naprej, in sicer po plačilu nakazila, po pošti položnici na ček račun. »Družinski tednik« uprava, Ljubljana 15.393, ali pa v znakah obnem z naročilom

Dopisovanje

Vsaka beseda 25 par. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

MLAD SIMPATIČEN in seriozen gospod si želi iskrenega prijateljstva z gospodično simpatično zunanosti, lepega obnasanja in plemenitega značaja. Po možnosti z mlado učiteljico. Dopise prosim na upravo »D. t.« pod »Iskrenost«.

ZENITVE IN MOZITVE, boljših krogih posredujemo z največjo vestnostjo. Informativne prospekte razpošiljamo diskretno, če pošljete poštne znamke v znesku Din 10.—. Imamo veliko izbiro odličnih dam in gospodov. Dopisujemo v slovenski in nemški jeziki. Pošta št. 3. Mnogo slovenskih gospodičen in gospodov se je že srečno poročilo a pomočjo »Rezorac«. Pišite še danes tudi vi po prospektu!

SOLIDEN TRGOVEC, Slovenec, neoženjen, lastnik krasne trgovine na deželi, brez dolga, star 28 let, z mesečnim dohodki okoli 5.000 dinarjev, se želi poročiti z njemu primerno gospodično Slovenko. Informacije proti znamkam v znesku Din 10.— pošlje: »Rezorac, Zagreb, Pošta 3«.

MLADA SIMPATIČNA gospodična, privatna uradnica si želi znanja a simpatičnim gospodom a stalno eksistenco. Ponudbe na »Družinski tednik« pod šifro »Resno 222«.

DOKTOR MEDICINE, občinski zdravnik, star 32 let, soliden, značajan, neoženjen, docela zdrav se želi poročiti a simpatično gospodično Slovenko a primerno dobi ali posestvom. Informacije proti pošiljki znamk za Din 10.— pošlje: »Rezorac, Zagreb, Pošta 3«.

BRIVEC IN FRIZER, Slovenec, lastnik dobro ideočega salona za dame in gospode v velikem slovenskem mestu, neoženjen, 30 let, se želi poročiti a simpatično gospodično Slovenko z dežele. Informacije proti pošiljki znamk za Din 10.— pošlje: »Rezorac, Zagreb, Pošta 3«.

MLADA GOSPODIČNA, simpatična, vajena vseh hišnih del in dobra kuharica, išče mesto pri boljši družini. Ponudbe poslati pod »Simpatična« na upravo »Družinskega tednika«.

KRASEN OFICIR, poročnik star 28 let, popolnoma zdrav, eleganten, se želi poročiti a simpatično gospodično Slovenko iz boljšje, dobro situirane rodbine. Informacije daje proti pošiljki znamk v znesku Din 10.—: »Rezorac, Zagreb, Pošta 3«.

KONJENISKI PODPOLKOVNIK, vdovec, star 42 let, rim. kat., v aktivni službi, se želi poročiti a simpatično gospodično Slovenko iz boljšje rodbine a primerno dobi. Informacije daje proti pošiljki znamk v znesku Din 10.—: »Rezorac, Zagreb, Pošta 3«.

SODNIŠKI PRIPRAVNIK, dr. prava, krasen, simpatičen gospod, rim. kat., star 28 let, se želi poročiti a dobro situirano gospodično Slovenko. Informacije daje proti pošiljki znamk v znesku Din 10.—: »Rezorac, Zagreb, Pošta 3«.

PEKOVSKI OBRATNIK v Ljubljani, a krasno eksistenco, star 23 let, rim. kat., neporočen, se želi poročiti a simpatično dobro situirano gospodično Slovenko z dežele. Informacijske prospekte proti pošiljki znamk v znesku 10 dinarjev daje: »Rezorac, Zagreb, Pošta 3«.

FRANJO! — Prosim za ponovni naslov — Tednik —

SVIDENJE pred opero nemogoče, želim Vaš naslov! — Zavijam obratnik —

ČUJ LEPO MLADENKO hoteč idealne ljubezal. Oglas »Tednika«.

DVIGNITE PISMA POD: »Hrepenenje po tibi sreči, iskrenost«.

Informacije

Vsaka beseda 1 Din. Davek 150 Din. Za šifro ali dajanje naslovov 3 Din. Najmanj 10 besed.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

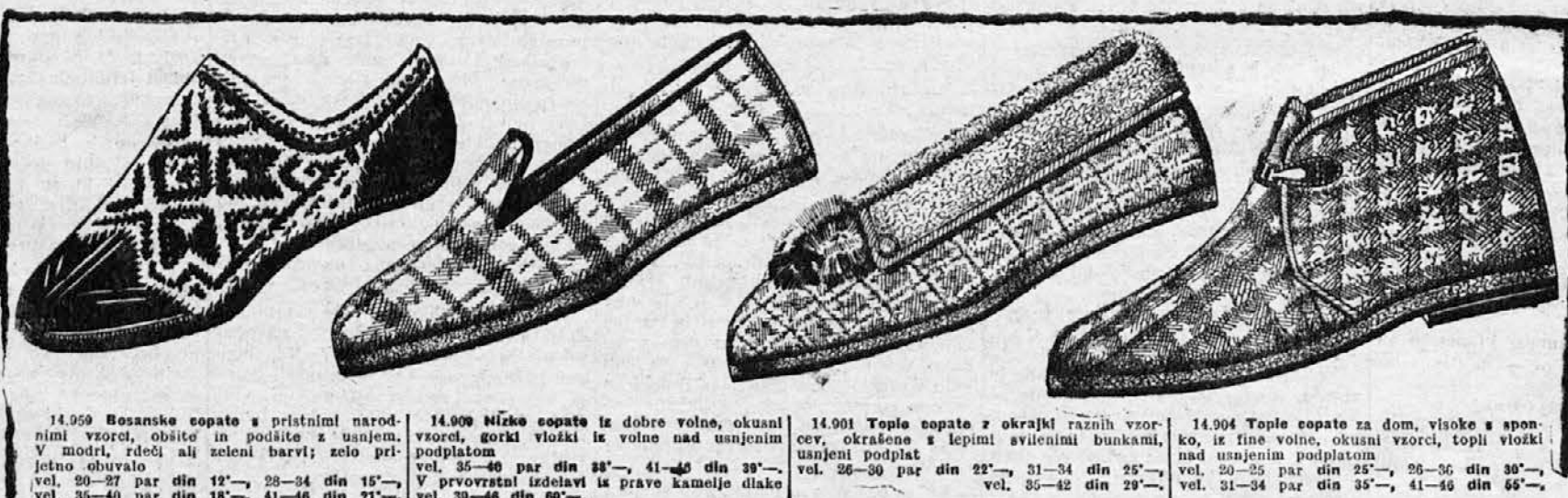
To nad vse važno vprašanje zanima naravno vse, ki bolehaajo na astmi, katarju na pljučih, zastarelem kašlju, zasluženju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe od nas

popolnoma brezplačno knjigo s slikami,

izpod peresa gosp. dr. med. Guttmanne, bivšega šef-zdravnika v zavodu za finzenkuro, o temi »Ali so pljučne bolezni ozdravljive?« Da omogočimo vsakemu takemu bolniku, da spozna vrsto svoje bolezni, smo se odločili v interesu splošnega blaga, odposlati to knjigo na zahtevo popolnoma zastoj in poštne prosto. Napisati je samo dopisnico (frankirano z Din 175) in jo odposlati na

PUHLMANN & Co., BERLIN 596 Müggelstrasse Nr. 25-25 a

Odobreno od ministrstva socialne politike, san. odelenje S. br. 2416 od 12. XII. 1933



14.050 Bosanske copate s pristnimi narodnimi vzorci, obšite in podšite z usnjem. V modri, rdeči ali zeleni barvi; zelo prijetno obuvale. vel. 20-27 par din 12.—, 28-34 din 15.—, vel. 35-40 par din 18.—, 41-46 din 21.—.

14.000 Niške copate iz dobre volne, okusni vzorci, gorki vložki iz volne nad usnjem podplatom. vel. 35-40 par din 38.—, 41-46 din 39.—. V prvovrstni izdelavi iz prave kameleje dlake. vel. 39-46 din 60.—.

14.001 Tople copate z okrajki raznih vzorcev, okrašene s lepimi svilenimi bunkami, usnjeni podplat. vel. 26-30 par din 22.—, 31-34 din 25.—, vel. 35-42 din 29.—.

14.004 Tople copate za dom, visoke s sponko, iz fine volne, okusni vzorci, topli vložki nad usnjem podplatom. vel. 20-25 par din 25.—, 26-36 din 30.—, vel. 31-34 par din 35.—, 41-46 din 55.—.

Narodni izven Zagreba naj pri naročilu copat napišejo številko in ceno tega oglasa. Za prvovrstno blago jamčimo. Neprikladne copate zamenjamo ali takoj vrnemo denar. Kdor se zanima za kakšno drugo blago, naj zahteva naš brezplačni zimski snik. Vse blago ni samo dobro, temveč prav poceni.

Kastner & Ohler
Zagreb.